

Aluehallitus

Kokousaika 13.4.2026 klo 9:30

Kokouspaikka Tyks, T-sairaala, A-osa, 6. krs, hallituksen kokoushuone

Käsiteltävät asiat

Kokouksen tiedot ja osallistujat	1
97 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
98 § Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
99 § Työjärjestyksen hyväksyminen	5
100 § Oikaisuvaatimus Aluehallituksen 20.2.2026 § 51 päätökseen koskien Turun keskustan sote-keskuksen toimitilaratkaisua ja kiinteistöosakeyhtiön osakkeiden hankintaa	6
101 § Hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen korjaukset ja täydennykset 2026	14
102 § Rahoitus- ja sijoitustoiminnan raportti vuodelta 2025	18
103 § Kestävän kehityksen raportti vuodelta 2025	19
104 § Sosiaali- ja terveydenhuollon omavalvonnan vuosiraportti 2025	21
105 § Lausunnon antaminen hallituksen esitykseksi eduskunnalle saaristolaisiksi sekä luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi saaristoasiain neuvottelukunnasta (VN/10343/2024)	23
106 § Oikaisuvaatimus henkilökohtaisen avun palvelusetelituottajaksi hyväksymistä koskevasta kielteisestä kumppanuuspäällikön päätöksestä nro 52/2026	26
107 § Vastaus valtuustoaloitteeseen itsetuhoisten turvakoti paikkaamaan psykiatristen osastopaikkojen riittämättömyyttä	28
108 § Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien yhdenvertaisia mahdollisuuksia vammaisten lasten osallistumiseen kesäkerhotoimintaan	32
109 § Vastaus valtuustoaloitteeseen Kaskenmäen sotekeskuksesta kaksikielisen ja asukaslähtöisen hoidon pilotti	46
110 § Vastaus valtuustoaloitteeseen ennaltaehkäisevän ja yhteisöllisen työn vahvistamiseksi kouluissa ja oppilaitoksissa	51
111 § Vastaus valtuustoaloitteeseen saumattoman perhekeskuspalvelun aidoksi integroimiseksi ensisijaisesti perhekeskuksissa	55
112 § Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien päihdehuollon sosiaalipalvelujen riittäviä resursseja	59
113 § Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien systemaattista laadunhallintaa ja ulkoisen auditoinnin vahvistamista	65

Aluehallitus

Kokousaika 13.4.2026 klo 9:30

Kokouspaikka Tyks, T-sairaala, A-osa, 6. krs, hallituksen kokoushuone

Käsiteltävät asiat

114 § Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien erityistä tukea tarvitsevien palveluiden ja tukimuotojen saavutettavuuden parantamista	68
115 § Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien maksukaton seurannan automatisointia Varsinais-Suomen hyvinvointialueella	70
116 § Uusien varavaltuutettujen määrääminen	73
117 § Aluevaltuuston kokousaikataulun vahvistaminen syksyille 2026	74
118 § Aluehallituksen kokousaikataulu syksyille 2026	75
119 § Hyvinvointialueen ajankohtaiskatsaus	76
120 § Aluevaltuuston asialistan hyväksyminen	77
121 § Aluehallituksen otto-oikeuden käyttäminen	79
122 § Tiedoksiantoasiat	82
Muutoksenhakuohjeet	83

Aluehallitus

13.4.2026

8/2026

Kokousaika 13.4.2026 klo 9:30 - 12.29

Kokouspaikka Tyks, T-sairaala, A-osa, 6. krs, hallituksen kokoushuone

Osallistujat

Jäsenet

Niina Alho, pj
Jani Kurvinen, vpj.
Sauli Seittenranta, 2 vpj
Sofia Maleike-Ruohola
Kristiina Hellsten
Aki Linden
Toni Forsblom
Tarja Mäki-Punto-Ristanen, etänä
Mauri Kontu
Päivi Maisila
Heidi Aaltonen
Konsta Nylander
Otto Bruun
Nina Söderlund
Erika Tavio

Muut osallistujat

Katriina Hiippavuori aluevaltuuston puheenjohtaja
Jari Välimäki aluevaltuuston II varapj.
Juhani Nummentalo aluevaltuuston III varapj.
Janina Andersson, kansalliskielilautakunnan pj.
poissa klo 12.00-12.21

Antti Parpo vs. hyvinvointialuejohtaja esittelijänä
Laura Saurama konsernipalvelujohtaja
Jari-Pekka Tuominen hallintojohtaja sihteerinä
Elisa Viitasalo konsernilakimies, tekninen sihteeri
Mervi Koskinen tekninen sihteeri

Kutsuttuna

Mikko Pietilä, poistui klo 12.20 tulosaluejohtaja
Vesa Halonen tulosaluejohtaja
Mikko Pakarinen tulosaluejohtaja
Salla Lindegren vs. tulosaluejohtaja
Ville Rajahalme, etänä, talousjohtaja
poistui klo 12.00

Maria Roos, etänä, viestintäjohtaja

Aluehallitus

13.4.2026

8/2026

poistui klo 12.03

Katariina Kauniskangas, § 101, etänä johtava asiantuntija

Pirjo Mustonen § 104 johtajaylilääkäri

Arja Pekonen, § 104 asiakas- ja potilasturvallisuuspäällikkö

Karolina Olin, § 104 kumppanuuspäällikkö

Arto Lehtokari, § 122 tietohallintojohtaja
Katariina Huikko, § 122, etänä kumppanuusjohtaja

Pöytäkirjan allekirjoitus ja varmennus Niina Alho, puheenjohtaja
Jari-Pekka Tuominen, sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus Erika Tavio
Sauli Seittenranta

Allekirjoitukset Pöytäkirja on allekirjoitettu ja tarkastettu sähköisesti.

Pöytäkirja nähtävänä Aluehallituksen pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi Varsinais-Suomen hyvinvointialueen verkkosivuilla osoitteessa: <https://varhajulkaisu.triplancloud.fi>.

§ 97 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**Selostus**

Hallintosäännön 161 §:n mukaan kutsu aluehallituksen kokoukseen on annettava vähintään kaksi päivää ennen kokousta, mikäli mahdollista. Kutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä siinä käsiteltävät asiat. Kutsu tähän kokoukseen on lähetetty 8.4.2026.

Hyvinvointialuelain 108 §:n 2 momentin mukaan aluehallitus on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä.

Hallintosäännön 169 §:n mukaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä sen, onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös

Aluehallitus totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 98 Pöytäkirjantarkastajien valinta

Selostus

Aluehallituksen pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla valittavaa pöytäkirjantarkastajaa.

Päätös

Aluehallitus päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi Erika Tavion ja Sauli Seittenrannan.

§ 99 Työjärjestyksen hyväksyminen

Selostus

Aluehallitus hyväksyy esityslistan työjärjestykseksi.

Päätös

Aluehallitus hyväksyi esityslistan työjärjestykseksi.

§ 100 Oikaisuvaatimus Aluehallituksen 20.2.2026 § 51 päätökseen koskien Turun keskustan sote-keskuksen toimitilaratkaisua ja kiinteistöosakeyhtiön osakkeiden hankintaa

Diaarinumero

VARHA/13996/00.01.02.03.00/2024

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Kiinteistökehitysjohtaja Timo Seppälä
Hallintojohtaja Jari-Pekka Tuominen
Lakimies Heli Eلولuoto

Selostus

Tausta

Aluehallitus päätti kokouksessaan 20.2.2026 § 51

1. että Varsinais-Suomen hyvinvointialue ostaa Kiinteistö Oy Humalistonkatu 9-11 koko osakekannan velattomana 20,1 miljoonan euron kauppahintaan
2. että kohdan 1 päätös on ehdollinen ja sen voimaantulon edellytyksenä on, että aluevaltuusto hyväksyy investointiin liittyvän talousarviomuutoksen
3. oikeuttaa hyvinvointialuejohtajan hyväksymään Kiinteistö Oy Humalistonkatu 9-11 osakkeiden lopullisen kauppakirjan edellä todettuun kauppahintaan ja muutoin asian selostuksessa kuvatusti.

Päätöksessä on todettu mm., että "Käsityöläiskadulla sijaitsevan keskustan terveysaseman vuokrasopimus on päättymässä vuoden 2029 alussa ja ilman korvaavia tiloja sote-palveluilla ei ole riittävästi käytössään perusterveydenhuoltoon tarvittavia vastaanottoiloja. Nykyinen kiinteistö ei ole kooltaan ja rakenteeltaan riittävä kasvavan väestön palveluiden tuottamiseen, tilat ovat ahtaat ja niissä on todettu käyttäjän näkökulmasta useita ongelmia.

Esitettävän keskustan sote-keskuksen ratkaisun myötä on mahdollista luopua erillisistä ja pirstaleisesti sijoittuneista vuokratiloista, ja suunnitelma on siten linjassa palveluverkkosuunnittelun ja tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman kanssa."

Oikaisuvaatimus

Aluehallituksen päätöksestä 20.2.2026 § 51 on tehty oikaisuvaatimus. Oikaisuvaatimus on saapunut Varsinais-Suomen hyvinvointialueen kirjaamoon 16.3.2026, jolloin se on tullut vireille. Oikaisuvaatimuksen tekijä on aiemmin tekemänsä tietopyynnön perusteella ilmoittanut toimittavansa oikaisuvaatimukseen täydennyksen. Oikaisuvaatimuksen tekijä on täydentänyt oikaisuvaatimustaan 29.3.2026. Täydennys on otettu oikaisuvaatimuksen käsittelyssä huomioon. Oikaisuvaatimus on tullut vireille määräajassa ja se tulee tutkia.

Oikaisuvaatimuksena pyydetään, että *"Sijaintivaihtoehdot tulisi selvittää tyhjentävästi ja järjestää tarvittaessa hankintakilpailu, kuten markkinavuoropuhelun hankintailoituksessa on ilmoitettu. Sijaintivaihtoehtojen osalta tulisi huomioida markkinavuoropuhelussa ja sen yhteydessä Varhalle esitetyt ratkaisut. Virheelliset tiedot sijaintivaihtoehtojen puuttumisesta tulee korjata.*

Uudisrakennusvaihtoehdon osalta tulisi huomioida myös tavoiteltu tilatehokkuus ja verrata hankkeita samoilla parametreillä.

Vaihtoehtoiset skenaariot ja niihin liittyvät riskit tulisi selvittää, erityisesti jos kyseessä on tilapäinen tilaratkaisu."

Oikaisuvaatimusta on perusteltu seuraavasti:

- "Sijaintivaihtoehtoja ei ole käytännössä selvitetty ja niitä koskien on esitetty toistuvasti (ml. esittely 20.2.2026) virheellisiä tietoja:
"tiedossa ei ole tonttiratkaisua"
"...eikä tiedossa ole uudisrakentamiseen soveltuvaa tonttia keskusta alueelta"
"keskustan alueella ei ole valmiina tonttia"*
- Yhteismitallista kustannusvertailua vaihtoehtojen välillä ei ole tehty: esim. uudiskohteelle on perusteettomasti laskettu 20 vuoden vuokra-aika, jolloin vuokrasumma suhteessa aloittamisvaltuuteen nousee ilmeisen korkeaksi.*
- Vaihtoehtoisia skenaarioita ei ole käyty läpi, esim.:
- Ostettavan kiinteistön arvioitu korjausaste osoittautuu arvioitua korkeammaksi, esim. korjausasteen nousu 30% -> 44% ylittää jo aloittamisvaltuuden. Peruskorjausastetta ei ole todettu esim. kokouksen 20.2.2026 selostuksessa.
- Jos kyseessä on tilapäinen ratkaisu, tulisi mahdollinen divestointi suunnitella suhteessa kiinteistöön hankintaan, peruskorjauksessa tehtäviin investointeihin ja näihin liittyviin riskeihin. "*

Oikaisuvaatimus, oikaisuvaatimuksen täydennys ja muutoksenhaunalainen päätös ovat päätösehdotuksen liitteinä (liitteet 1-3).

Arvio

Hyvinvointialueesta annetun lain (hyvinvointialuelaki) 142 §:n mukaan oikaisuvaatimuksen ja aluevalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen. Hyvinvointialuelain 3 §:n 1 kohdan mukaan hyvinvointialueen jäsen on henkilö, jonka kotikuntalaisia tarkoitettu kotikunta sijaitsee hyvinvointialueen alueella (*hyvinvointialueen asukas*). Näin ollen oikaisuvaatimuksen tekijällä on oikeus tehdä aluehallituksen päätöksestä oikaisuvaatimus hyvinvointialueen asukkaan roolissa. Oikaisuvaatimus tulee siis tutkia.

Sijaintivaihtoehtojen selvittäminen

Varhan kiinteistöpalvelut on pitänyt Turun kaupungin kanssa määrävälein Varhan maankäyttöön liittyviä palaverieita 17.5.2024 alkaen. Kokousten vakioasiana on ollut keskustan sote-keskuksen eteneminen. Kokouksiin on osallistunut Turun kaupungin maankäytön- ja tilapalveluiden johtavat viranhaltijat sekä Varhan kiinteistöpalveluiden johtavia viranhaltijoita. Varha on palaverieissa pyytänyt Turun kaupunkia selvittämään mahdollista tonttia keskustan sote-keskukselle. Kokouksen 27.2.2025 muistiossa on todettu, että hankkeen toiminnallinen suunnitelma on hyväksynnässä. Lisäksi on kerrottu, että markkinavuoropuhelut on käyty 11 toimijan kanssa. Muistiossa on myös todettu, että kaupungin tarjoama vaihtoehto, Matkakeskus, valmistuu arviolta 2030 - 2031, joskin hankkeen toteuttamisesta ei ole päätöstä. Kokouksen 20.8.2025 muistioon on kirjattu, että Varhan konserni- ja toimitilajaosto käsittelee hankkeen etenemistä 2.9.2025 ja aluehallitus mahdollisesti 8.9.2025. Vielä tässäkin vaiheessa Turun kaupunki ei ollut esittänyt hankkeelle tonttinvaihtoehtoa vaihtoehtoksi Matkakeskus - hankkeelle.

Lisäksi keskustan sote-keskusta on käsitelty mm. Turun kaupungin kanssa pidetyssä yhteistyöryhmän palaverissa 25.4.2024, jonka muistiossa on kirjattu mm. seuraavasti:

- Varha on miettinyt eri sijaintivaihtoehtoja uudelle sote-keskukselle
- Turku ehdottanut tulevaa matkakeskusta sijaintivaihtoehtoksi
- Varhan tarve aikaisemmin kuin matkakeskus saattaa olla ongelma

- Varha ei voi sitoutua, kun kustannuksista ei ole mitään tietoa

Syyskuussa 2025 Turun kaupunki on ilmoittanut, että mikäli Matkakeskus -hanke peruuntuu, kaupunki voi silloin osoittaa tontin Logomon sillan vierestä. Tontti vapautuisi aikaisintaan keväällä 2027.

Markkinavuoropuhelussa ei löydetty vaihtoehtoa, joka olisi kustannuksiltaan ja aikataulultaan mahdollinen. Yksi markkinavuoropuheluun osallistuja esitti vaihtoehtona myös Turun kaupungin omistamaa Logomon sillan vieressä olevaa tonttia. Esityksessä oli maininta, että kyseessä on Turun kaupungin omistama tontti ja mikäli maanomistajalla on mahdollisuus ja halukkuus luovuttaa tontti, voisi se olla potentiaalinen aihio sote-keskukselle. Varhalla oli kuitenkin jo tiedossa, että Turun kaupungin ensisijainen tavoite oli saada keskustan sote-keskus Matkakeskuksen yhteyteen. Ydinkeskustassa sijaitsevasta kohteesta käytiin yhden toimijan kanssa jatkoneuvotteluja uudisrakentamisesta, mikä olisi edellyttänyt vanhojen rakennusten purkua. Selvityksen jälkeen toimija ilmoitti, ettei hanke mahdu kustannusraamiin edes vähäisellä aloittamisvaltuuden kasvattamisella. Kolmannessa uudisrakennusvaihtoehdossa osallistuja ei omistanut kiinteistöä, mutta oli alustavasti keskustellut asiasta kiinteistöstä puolet omistavan tahon kanssa. Kiinteistön omistajina oli lisäksi useita pienomistajia. Kohde olisi vaatinut kaavamuutoksen. Hanke ei olisi toteutunut Varhan edellyttämässä aikataulussa.

Eräs markkinavuoropuheluun osallistuneista toimijoista esitti peruskorjauskohdetta, joka ei soveltunut keskustan sote-keskuksen aihiksi eikä ollut ilmoitetun vuokratason mukaan mahdollinen. Kuudella markkinavuoropuheluun osallistuneella ei ollut osoittaa tonttia tai kiinteistöä sote-keskukselle ja näistä kolme toimijaa ei tehnyt varsinaista esitystä lainkaan. Yksi markkinavuoropuhelussa saatu ehdotus oli nykyisen terveysaseman kehittäminen ja peruskorjaus, joka hylättiin jatkoselvittelyssä. Yksi saatu ehdotus oli Humalistonkadun vaihtoehto, joka tässä vaiheessa oli vielä vuokrausvaihtoehtona.

Oikaisuvaatimuksessa on virheellisesti esitetty, että tilasovitusta Humalistonkadun tiloihin olisi tehty yksinomaan Varhan kustannuksella. Tilasovituksen tekemisestä on tehty suunnittelukulujen korvaamisesta sopimus, jossa on sovittu, että tilasovituksesta syntyvät kustannukset jaetaan 50/50 osapuolten kesken, mikäli vuokraamisesta ei päästä sopimukseen.

Keskustan sote-keskuksen kustannuslaskelmat

Hankkeelle on saatu ministeriöltä 43,8 M€ lisälainanottovaltuus vuodelle 2025. Lainanottovaltuuteen lasketaan vuokrasopimuskauden yhteenlasketut pääomavuokrat vuokrasopimuskaudelta ilman indeksikorotusta. Aloittamisvaltuus tarvitaan, jotta hyvinvointialueella on mahdollisuus sitoutua investointia vastaavaan sopimukseen tai oman taseen investointiin. Kun taas vertaillaan vuokrahankkeesta aiheutuvia todellisia kustannuksia Varhalle, tulee huomioida myös vuosittainen laskennallinen elinkustannusindeksin muutos. Vertailulaskelmissa käytetty elinkustannusindeksin vuosittainen muutos on 2 %. Oman taseen osto - ja peruskorjaus vaihtoehdossa otetaan huomioon Varhan todelliset pääomakustannukset ja kiinteistön jäännösarvo mahdollisen luovutuksen yhteydessä. Ulkopuolisen kiinteistöarvioitsijan lausunnon mukaan Humalistonkadun kohteella on vahva sijoittajakysyntä, kohtalaisen hyvä vuokralaiskysyntä, kohtalaisen matala sijoitusriski ja se on kohtalaisen hyvä kehityskohde.

Oikaisuvaatimuksen liitteenä on excel-laskelma, jossa on vertailtu pelkästään hankkeen eri versioiden laskelmia verrattuna aloittamisvaltuuteen, ei todellisiin pääomakustannuksiin.

Aluehallituksen kokouksessa 20.2.2026 § 51 on esitetty pääomakustannusvertailu vuokramallin ja ostovaihtoehdon välillä. Vuokramallin kustannuksina on käytetty Humalistonkadun vuokrakustannusvaihtoehdon pääomavuokria. Tämä edellyttää noin 37,7 M€ aloittamisvaltuutta. Kun 15 vuoden määräaikaisen sopimuksen pääomavuokriin huomioidaan inflaation laskennallinen vaikutus (2 % vuodessa), pääomavuokrien yhteenlaskettu todellinen kustannus on noin 47,7 miljoonaa euroa.

Ostovaihtoehdon pääomakustannuksiin vaikuttaa se, kuinka iso osa osto- ja peruskorjauskuluista rahoitetaan Varhan toimintatuotoilla ja kuinka paljon lainarahalla. Ostovaihtoehdon laskelmassa on huomioitu myös kohteeseen liittyvä ulkopuolinen vuokratulo, vuosittainen inflaatio 2 %, euribor-korkoennuste ja oletuskuluminen. Ostovaihtoehdon pääomakustannus huomioiden toimintatuottojen osuus (0-100%) rahoituksesta vaihtelee 30,5 - 37,5 M€ välillä. Edellä olevassa summassa ei ole huomioitu kiinteistön jäännösarvoa 15 vuoden jälkeen. Pelkästään 14 000 m² rakennusoikeuden arvo on merkittävä. Humalistonkadun vaihtoehtoon sisältyy myös 100 paikkainen lämmin pysäköintihalli, josta saadaan asiakkailta ja henkilökunnalta pysäköintituloa liiketilan lisäksi vielä Terveystalon vuokrasopimuksen päätyttyä. On täysin selvää, ettei vuokrausvaihtoehto ole Varhan näkökulmasta taloudellisesti järkevä.

Markkinavuoropuhelun lähtökohtana (hankintailmoitus) oli 15 vuoden

vuokrasopimusaika. 15 vuoden määräaika on myös käytetty aluehallituksen 20.2.2026 § 51 päätöksen vertailulaskelmien (osto/vuokraus) pohjana.

Humalistonkadun tiloista on tehty nykyisen omistajan toimesta laajat selvitykset peruskorjaustarpeesta ja kohteesta on laadittu järjestelmäkohtainen yksilöity selvitys uusittavista järjestelmistä ja laitteista. Kustannukset ovat sisältyneet kiinteänä vuokraan, toisin sanoen Varhan vuokrakustannukset eivät vuokravaihtoehdossa olisi nousseet, mikäli peruskorjauskustannukset olisivat olleet arviota suuremmat. Näin ollen on arvioitava, että mahdolliseen vuokrasopimukseen vuokranantaja oli arvioinut riittävät kustannukset hankevarauksineen.

Ennen kiinteistöosaakeyhtiön kauppakirjan allekirjoitusta kohteesta tehdään due diligence -tarkastus sisältäen erillisen teknisen due diligence -tarkastuksen, jossa varmistetaan, että kiinteistön lähtötiedot ja tekninen taso ovat riittävät.

Kiinteistöosaakeyhtiön osakekannan ostaminen

Aluehallituksen päätöksessä 20.2.2026 § 51 on todettu mm. seuraavasti: "Laadittujen selvitysten perusteella parhaaksi etenemistarkaisuksi keskustan sote-keskuksen tilaratkaisuksi osoittautui vaihtoehto, jossa Varha ostaa Humalistonkadun tilat (KOY) nykyisessä kunnossa ja tekee tarvittavat PTS-korjaukset ja toiminnalliset muutokset. Ostoon tarvittavan lainapääoman korko on pieni verrattuna vuokraohteen pääoman tuottovaatimukseen. Varhan pitkän aikavälin tilasuunnitelman laatiminen on käynnistynyt ja osana sitä käydään myös sote-keskusten ja -asemien pitkän aikavälin tilatarpeiden toteuttamisvaihtoehtoja läpi. Kohteen ostaminen ja omistaminen mahdollistavat määräaikaista vuokrasopimusta paremmin kohteen kehittämisen palveluverkkosuunnitelman ja pitkänaikavälin tilasuunnitelman mukaan. Varha voi myös paremmin vaikuttaa kohteessa tehtävien korjaus- ja muutostöiden laajuuteen. Markkinatilanne mahdollistaa kohteen ostamisen kohtuullisen edullisesti, toisaalta hyvällä paikalla keskustassa oleva kiinteistö on todennäköisesti realisoitavissa Varhan näkökulmasta käypään hintaan, mikäli se käy Varhalle myöhemmin tarpeettomaksi. Tiloissa on tehty kattavasti kuntoarvioita ja myös Varhan puitesopimuskonsultti Afry Finland Oy on perehtynyt kohteen kuntoarvioihin, katselmoinut tilat ja tehnyt toimenpidesuositukset peruskorjauksen yhteydessä huomioitavista asioista. Ostohinnan ja arvioidun peruskorjaamisen pääomakustannukset huomioiden jo tehdyt PTS korjaukset ovat yhteensä ilman kohteen vuokratuottojen huomioimista 36,1 M€ eli 2 579 €/brm² eli noin 60% uudisrakentamisen kustannuksista."

Oikeudellinen arvio

Hallintolain 49 g §:n mukaan otettuaan oikaisuvaatimuksen tutkittavakseen viranomaisen voi muuttaa hallintopäätöstä, kumota päätöksen tai hylätä oikaisuvaatimuksen. Oikaisuvaatimuspäätöksessä on annettava perusteltu ratkaisu oikaisuvaatimuksessa esitettyihin vaatimuksiin.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen hallintosäännön 37 §:n 2 momentin 5 kohdan mukaan aluehallitus päättää toimitilahankkeen toimitilaratkaisusta ja 19 kohdan mukaan aluehallitus päättää aluevaltuuston hyväksymää talousarviota ja strategiaa noudattaen hyvinvointialueen hankinnoista sekä kiinteän ja irtaimen omaisuuden hankkimisesta, luovuttamisesta ja vuokraamisesta, palveluiden myymisestä sekä tällaisiin järjestelyihin liittyvistä sopimuksista ja sitoumuksista siltä osin kuin ne ylittävät hyvinvointialuejohtajan päätösvaltuudet.

Hallintolain 31 §:n mukaan "Viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset". Aluehallituksen päätös perustuu huolelliseen selvittämiseen ja valmisteluun, jossa on kattavasti selvitetty eri vaihtoehtoja Turun keskustan sote-keskuksen tilaratkaisuksi. Päätös on perusteltu edellä kuvatusti hallintolain 45 §:n vaatimusten mukaisesti siten, että päätöksessä on kerrottu, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun.

Aluehallitus on ollut toimivaltainen tekemään nyt kyseessä olevan päätöksen. Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty seikkoja, joiden perusteella päätös olisi lainvastainen tai epätarkoituksenmukainen.

Yhteenveto

Oikaisuvaatimuksessa ei ole esitetty mitään sellaisia seikkoja, joiden perusteella tehtyä päätöstä olisi syytä arvioida toisin. Aluehallitus on ollut toimivaltainen tekemään päätöksen eikä päätös ole syntynyt virheellisessä järjestyksessä. Päätös ei ole ollut muutoinkaan lainvastainen. Päätös perustuu huolelliseen valmisteluun, jossa on arvioitu eri vaihtoehtoja tilaratkaisuksi. Päätöksessä on kerrottu, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun. Päätöstä on edellä mainituin perusteluin pidettävä tarkoituksenmukaisena, eikä oikaisuvaatimuksessa ole esitetty mitään sellaista uutta tietoa, jonka vuoksi päätöstä tulisi myöskään tarkoituksenmukaisuusperusteella kumota tai muuttaa. Näin ollen oikaisuvaatimus tulisi hylätä aiheettomana.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää hylätä oikaisuvaatimuksen aluehallituksen 20.2.2026 § 51 päätöstä koskien edellä esitetyillä perusteilla.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Oikaisuvaatimus (Hyvinvointialuelaki 34.2 §)
2. Oikaisuvaatimuksen täydennys (Hyvinvointialuelaki 34.2 §)
3. Muutoksenhaun alainen päätös

§ 101 Hyvinvointialueen järjestämismvastuulle kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen korjaukset ja täydennykset 2026

Diaarinumero

VARHA/26859/02.04.00.00/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Integraatiopäälliköt Teija Ahokas, Kirsi Kiviniemi ja Sirpa Kuronen, johtava asiantuntija Katariina Kauniskangas, lakimies Tomi Tarkiainen

Selostus

Aiempi käsittely:

Aluevaltuusto 3.12.2025 § 119

Selostus

Aluevaltuusto käsitteli hyvinvointialueen järjestämismvastuulle kuuluvien palvelujen asiakasmaksuja vuodelle 2026 kokouksessaan 3.12.2025. Tässä esityksessä asiakasmaksuhinnastolla tarkoitetaan aluevaltuuston 3.12.2025 § 119 liitettä 1 "Varsinais-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystyöpalvelujen asiakasmaksut 2026". Esityksen numeroinnilla viitataan asiakasmaksuhinnaston numerointiin.

Asiakasmaksuja vuodelle 2026 koskevan päätöksenteon jälkeen on havaittu seuraavat asiakasmaksuja ja niitä koskevia selitteitä koskevat korjaus- ja täydennystarpeet:

2.1.3.2 Liikkuva päivystys

Sote-koordinaatiokeskus voi lähettää liikkuvan päivystyksen yksikön potilaan luo, mikäli puhelussa ei pystytä arvioimaan riittävällä tarkkuudella potilaan hoidon tarvetta. Liikkuvan päivystyksen yksikkö voi mennä potilaan yksityiseen kotiin tai asumispalveluyksikköön. Liikkuvan päivystyksen yksikön tehtävä on arvioida potilaan hoidon tarve ja tarvittaessa tuottaa tai järjestää potilaan tarvitsema hoito sekä edistää mahdollista palvelun ja hoivan tarvetta.

Liikkuvan päivystyksen yksikkönä voi toimia sote-koordinaatiokeskuksen oma yhden hengen yksikkö, kotisairaalan yksikkö tai ensihoidon yksikkö. Tehtävä

välitetään sote-koordinaatiokeskuksesta. Liikkuvan päivystyksen tehtävän erottaa ensihoitotehtävästä se, että hätäkeskus välittää ensihoidon tehtävät ja sote-koordinaatiokeskus liikkuvan päivystyksen tehtävät. Tyypilliset liikkuvan päivystyksen tehtävät ovat sellaisia, että ne eivät pääsääntöisesti ylitä hätäkeskuksen hälytyskynnystä ensihoidon tehtäviksi. Sote-koordinaatiokeskuksessa on terveydenhuollon ammattilainen jo tehnyt hoidon tarpeen arviointia ennen tehtävälle lähettämistä.

Kansalaisten yhdenmukaisen kohtelun turvaamiseksi liikkuvan päivystyksen tehtävistä veloittaisiin 32,80 € riippumatta siitä, mikä taho palvelun tuottaa. Maksu on sama kuin tilapäisestä kotisairaalan käynnistä perittävä asiakasmaksu. Esitettyyn asiakasmaksuun sisältyvät liikkuvan päivystyksen yksikön tutkimukset ja hoitotoimet tarvikkeineen (laboratoriokokeet, katetrit, käytetyt lääkkeet jne.). Palvelu olisi maksuton alle 18-vuotiaille ja se kerryttäisi maksukattoa. Ne ensihoitoyksiköt, jotka voivat toimia liikkuvana yksikkönä, on varusteltu ja koulutettu tähän toimintaan erikseen. Ensihoitoyksikön käyttäminen liikkuvan päivystyksen yksikkönä edellyttää, että ensihoidon perustehtävät eivät vaarannu. Asiakasmaksuhinnastoon on tarpeen lisätä kohta 2.1.3.2 Liikkuva päivystys ja sen asiakasmaksu 32,80 €.

2.14.2. Suun terveydenhuollon toimenpidemaksut, kruunut ja sillat / hammas

Asiakasmaksuhinnastossa on virheellinen hinta 325,60 €, kun toimenpiteen asiakasmaksuasetuksen mukainen maksimihinta on 268,30 €. Kyse on inhimillisestä virheestä hinnaston laatimisessa. Hinta tulee korjata 268,30 euroon.

3.1.1.2. Ikääntyneiden ympärivuorokautinen palveluasuminen, kuntouttava arviointijakso yksikössä

Palvelu on muuttunut sosiaalihuoltolain mukaisesta lyhytaikaisesta laitospalvelusta sosiaalihuoltolain mukaiseksi lyhytaikaiseksi ympärivuorokautiseksi palveluasumiseksi 1.1.2026 alkaen. Tämä on vaikuttanut asiakkaiden asiakasmaksuun ja nykyinen asiakasmaksu 43,55 € hoitopäivältä on koettu liian korkeaksi, koska maksu ei enää kerrytä maksukattoa. Muilla hyvinvointialueilla lyhytaikaisena ympärivuorokautisena palveluasumisena järjestetyn kuntouttavan arviointijakson hoitopäivän asiakasmaksu on 31,11 € - 48,50 €, keskiarvo on 40,72 € hoitopäivältä.

Uudeksi hoitopäivän asiakasmaksuksi esitetään 38,00 euroa. Asiakasmaksutuloja vähentävä vaikutus hoitopäivähinnan alentamisella on noin 415 000 € vuodessa nykyisellä arviointiyksikköpaikkamäärällä.

Asiakasmaksuihin edellä esitetyt muutokset ja täydennykset on koottu liitteeseen 1.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että

1. aluevaltuuston päätöstä 3.12.2025 § 119 muutetaan liitteen 1 mukaisesti 1.5.2026 alkaen
2. edellä olevat muutokset ja täydennykset liitetään 3.12.2025 hyväksytyyn Varsinais-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvelujen asiakasmaksut -dokumenttiin (Aluevaltuusto 3.12.2025 § 119 liite 1).

Kokouskäsittely

Merkittiin, että Niina Alho teki Jani Kurvisen, Sofia Maleike-Ruoholan, Sauli Seittenrannan ja Otto Bruunin kannattamana muutosehdotuksen:

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että

1. aluevaltuuston päätöstä 3.12.2025 § 119 muutetaan liitteen 1 mukaisesti 1.5.2026 alkaen kuitenkin siten, että liikkuvan päivystyksen asiakasmaksu on 25 euroa. Liite korjataan muutoksen mukaisesti ja korjattu liite liitetään pöytäkirjaan liitteeksi 2.
2. edellä olevat muutokset ja täydennykset liitetään 3.12.2025 hyväksytyyn Varsinais-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvelujen asiakasmaksut -dokumenttiin (Aluevaltuusto 3.12.2025 § 119 liite 1).

Puheenjohtajan tiedusteltua aluehallituksen jäsenten kantaa tehtyyn muutosehdotukseen, jäsenet päättivät yksimielisesti hyväksyä tehdyn muutosehdotuksen.

Päätös

Aluehallitus päätti esittää aluevaltuustolle, että

1. aluevaltuuston päätöstä 3.12.2025 § 119 muutetaan liitteen 1 mukaisesti 1.5.2026 alkaen kuitenkin siten, että liikkuvan päivystyksen asiakasmaksu on 25 euroa. Liite korjataan muutoksen mukaisesti ja korjattu liite liitetään pöytäkirjaan liitteeksi 2.
2. edellä olevat muutokset ja täydennykset liitetään 3.12.2025 hyväksytyyn Varsinais-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvelujen

asiakasmaksut -dokumenttiin (Aluevaltuusto 3.12.2025 § 119 liite 1).

Liitteet

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen korjaukset ja täydennykset 2026

§ 102 Rahoitus- ja sijoitustoiminnan raportti vuodelta 2025**Diaarinumero**

VARHA/3862/02.00.00/2023

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Talousjohtaja Ville Rajahalme
Rahoituspäällikkö Minna Näsman
Talous- ja rahoitussuunnittelija Riikka Ahteela

Selostus

Hyvinvointialuelain 22§ mukaisesti aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen varallisuuden hoidon ja rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteet hyväksyttiin aluevaltuustossa 19.4.2023 60 §.

Varallisuuden hoidon ja rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteiden mukaisesti aluehallitukselle raportoidaan rahoitus- ja sijoitusperiaatteiden toteutumisesta vuosittain.

Talousohjelmissa on valmisteltu liitteen mukainen raportti vuoden 2025 sijoitus- ja rahoitustoiminnasta.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää merkitä liitteenä 1 olevan rahoitus- ja sijoitustoiminnan raportin vuodelta 2025 tiedokseen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Rahoitus- ja sijoitustoiminnan raportti vuodelta 2025

§ 103 Kestävän kehityksen raportti vuodelta 2025

Diaarinumero

VARHA/24905/13.01.00/2024

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Johtava asiantuntija Leena Setälä

Selostus

Varhalle on hyväksytty vuosia 2025-2029 koskeva Kestävän kehityksen ohjelma, jossa asetetaan tavoitteita ekologiselle, sosiaaliselle ja taloudelliselle kestävyydelle (Aluehallitus 19.11.2024 § 372). Ohjelma toteuttaa aiemman strategian lupausta toimia vastuullisen vaikuttavasti ja kestävästi. Uudessa strategiassa lupaamme mm. ottaa toiminnassamme huomioon taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristön kannalta kestävän kehityksen ja siinä tarkoituksessa toteuttaa Kestävän kehityksen ohjelmaa.

Ohjelman ensimmäisen vuoden raportti kuvaa vuoden 2025 aikana tehtyjä toimenpiteitä ja niissä saavutettuja tavoitteita. Onnistumisia ovat ympäristökuormaa aiheuttavan hukan vähentäminen mm. tehostamalla tilankäyttöä, edistämällä tarkoituksenmukaista suojakäsineiden käyttöä ja vähentämällä ruokahävikkiä. Kehitimme kumppaneidemme kanssa kestävän kehityksen koulutusta ja toimimme verkostoissa vastuullisuuden edistämiseksi hyvinvointialueilla. Olemme myös Turun kaupungin ilmastokumppani. Sosiaalista kestävyttä on kehitetty Varhan muiden ohjelmien avulla. Pitkäaikaisia kehittämistarpeita on mm. hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä, palveluprosessien ekologisuuden kehittämisessä, hankintojen vastuullisuuden huomioimisessa sekä kierrätysasteen parantamisessa.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus hyväksyy Kestävän kehityksen raportin vuodelta 2025 ja antaa sen tiedoksi aluevaltuustolle. Raportti julkaistaan Varhan internet-sivuilla.

Kokouskäsittely

Hyvinvointialuejohtajan kokouksessa muuttama päätösehdotus:

Aluehallitus päättää

1. hyväksyä Kestävän kehityksen raportin vuodelta 2025 ja antaa sen tiedoksi aluevaltuustolle. Raportti julkaistaan Varhan internet-sivuilla
2. valtuuttaa hyvinvointialuejohtajan tekemään liitteeseen teknisiä korjauksia.

Päätös

Aluehallitus päätti

1. hyväksyä Kestävän kehityksen raportin vuodelta 2025 ja antaa sen tiedoksi aluevaltuustolle. Raportti julkaistaan Varhan internet-sivuilla.
2. valtuuttaa hyvinvointialuejohtajan tekemään liitteeseen teknisiä korjauksia.

Liitteet

1. Varhan kestävän kehityksen raportti 2025

§ 104 Sosiaali- ja terveydenhuollon omavalvonnän vuosiraportti 2025**Diaarinumero**

VARHA/27542/00.01.03.02/2024

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Johtajaylilääkäri Pirjo Mustonen, Asiakas- ja potilasturvallisuuspäällikkö Arja Pekonen, kumppanuuspäällikkö Karolina Olin

Selostus

Hyvinvointialueen omavalvonta on lakisäätöistä (L741/2023).

Omavalvonnalla tarkoitetaan niitä keinoja ja toimia, joilla hyvinvointialue seuraa, valvoo ja arvioi toimintaansa. Omavalvonnalla varmistetaan, että asiakkaiden ja potilaiden yhdenvertaisuus, palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus ja laatu toteutuvat sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Omavalvonta on ennakoivaa ja aktiivista toimintaa, johon kuuluu riskitilanteiden tunnistaminen ja epäkohtiin puuttuminen. Tavoitteena on varmistaa asiakas- ja potilasturvallisuus hoidon ja palvelun joka vaiheessa. Omavalvonnän toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet on julkaistava neljän kuukauden välein julkisessa tietoverkossa tai muilla niiden julkisuutta edistävillä tavoilla (L741/2023, §26-27).

Varhan sosiaali- ja terveydenhuollon omavalvonnän vuosiraportti 2025 perustuu useista lähteistä saatuihin seurantatietoihin. Raportti antaa kootun tilannekuvan siitä, kuinka omavalvonta on toteutunut Varhassa vuoden 2025 aikana. Se tuo esiin keskeiset havaitut riskit, tehdyt kehittämistoimenpiteet ja suunnitellut kehittämistoimenpiteet vuodelle 2026.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus merkitsee tiedoksi sosiaali- ja terveydenhuollon omavalvonnän vuosiraportin 2025.

Kokouskäsittely

Hyvinvointialuejohtajan kokouksessa muuttama päätösehdotus:

Aluehallitus merkitsee tiedoksi sosiaali- ja terveydenhuollon omavalvonnän vuosiraportin 2025 ja päättää, että raporttiin lisätään tieto 23 vuotta täyttäneiden

avoterveydenhuollon saatavuudesta 14 vuorokauden sisällä.

Päätös

Kokouksessa muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Sosiaali- ja terveydenhuollon omavalvonnan vuosiraportti 2025

§ 105 Lausunnon antaminen hallituksen esitykseksi eduskunnalle saaristolaisiksi sekä luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi saaristoasiain neuvottelukunnasta (VN/10343/2024)

Diaarinumero

VARHA/5914/03.00.00/2026

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Kaksikielisten palvelujen johtaja Karin Simola
Strategia- ja integraatiojohtaja Antti Parpo

Selostus

Maa- ja metsätalousministeriö on julkaissut lausuntopyynnön luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle saaristolaisiksi sekä luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi saaristoasiain neuvottelukunnasta.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen lausunto hallituksen esityksestä on esitetty liitteenä.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi saaristolaki. Voimassa oleva laki saariston kehityksen edistämisestä kumottaisiin. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan Vahva ja välittävä Suomi sisältyy kirjaus saaristolain päivittämisestä.

Esityksen tavoitteena on edistää saariston elinvoimaa ja vastata muuttuneeseen toimintaympäristöön saaristossa ja yhteiskunnassa. Ehdotetussa laissa säädettäisiin kuntien ja hyvinvointialueiden velvollisuudesta huolehtia siitä, että saariston vakituisilla asukkailla on käytettävissään palvelut saariston erityisolot huomioon ottaen sekä siitä, että saariston elinvoiman kehitys ja erityispiirteet otetaan huomioon saaristoa koskevassa päätöksenteossa. Laissa ehdotetaan säädettäväksi myös, että saariston erityisolosuhteet on otettava huomioon tuen tarvetta lisäävänä tekijänä muun lainsäädännön tukitoimien suunnittelussa ja kohdennuksessa.

Laissa ehdotetaan säädettäväksi valtion velvollisuudesta huolehtia yhteysalusliikenteen järjestämisestä niin, että ulko- ja välisaaristossa olisi käytettävissä vakituisen asumisen kannalta välttämättömät palvelut. Palveluiden olisi oltava joustavat sekä maksuttomat tai hinnaltaan kohtuulliset. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi yhteysalusliikenteen varautumisvelvollisuudesta.

Yhteysalusliikenteen palveluntuottajan olisi varauduttava normaaliolojen häiriötilanteisiin sekä valmiuslaissa tarkoitettuihin poikkeusoloihin ja huolehdittava toiminnan jatkumisesta niiden aikana.

Lisäksi laissa ehdotetaan säädettäväksi, että saaristoa ja siihen kuuluvia vesialueita koskevissa alueidenkäyttölain mukaisissa kaavoissa ja muissa suunnitelmissa on otettava huomioon saaristolaissa säädetty tavoitteet. Laissa ehdotetaan säädettäväksi myös avustuksesta saariston luonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön hoitoon. Elinvoimakeskukset myöntäisivät avustuksen hakemuksesta valtion talousarvion rajoissa valtionavustuslain mukaisena valtionavustuksena.

Laissa ehdotetaan säädettäväksi lisäksi valtioneuvoston velvollisuudesta saattaa eduskunta ajan tasalle antamalla eduskunnalle saariston tilanne- ja kehityskuva. Lisäksi laissa ehdotetaan säädettäväksi parlamentaarista saaristoasian neuvottelukunnasta, jonka valtioneuvosto asettaisi. Maa- ja metsätalousministeriö vastaisi tilanne- ja kehityskuvan valmistelusta, ja saaristoasian neuvottelukunta toimisi maa- ja metsätalousministeriön yhteydessä. Laissa ehdotetaan säädettäväksi kuitenkin myös siitä, että saaristopolitiikan toteutus ja seuranta kuuluisivat toimialallaan kullekin ministeriölle.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan pääosin 1.1.2027.

Lausunto tulee jättää viimeistään 14.4.2026 Lausuntopalveluun.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää antaa liitteenä olevan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle saaristolaiksi sekä luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi saaristoasiain neuvottelukunnasta.

Kokouskäsitely

Merkittiin, että kokouksessa pidettiin tauko klo 11.10-11.15.

Merkittiin, että kokouksessa jaettiin lausunnon täydennystä koskeva liite, joka päätettiin liittää pöytäkirjaan liitteeksi 2.

Hyvinvointialuejohtajan kokouksessa muuttama päätösehdotus:

Aluehallitus päättää

1. antaa liitteenä 1 olevan lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle saaristolaiksi sekä luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi saaristolain neuvottelukunnasta täydennettynä liitteen 2 mukaisesti ja kokouksessa esitetyillä korjauksilla
2. valtuuttaa hyvinvointialuejohtajan laatimaan lopullinen aluehallituksen päätöksen mukainen lausunto.

Päätös

Kokouksessa muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi saaristolaiksi
2. Lisäys lausuntoon

§ 106 Oikaisuvaatimus henkilökohtaisen avun palvelusetelituottajaksi hyväksymistä koskevasta kielteisestä kumppanuuspäällikön päätöksestä nro 52/2026

Diaarinumero

VARHA/485/00.01.02.03.01/2026

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Kumppanuuspäällikkö Karolina Olin ja valvontakoordinaattori Tiia Bäcklund

Selostus

Kumppanuuspäällikkö Karolina Olin on 31.3.2026 päätöksellään (VARHA/485/00.01.02.03.01/2026) päättänyt, että JT Tukipalvelut (Y-tunnus 1769388-6) ei hyväksytä henkilökohtaisen avun palvelusetelituottajaksi. Päätöksestä on tehty 31.3.2026 oikaisuvaatimus. Oikaisuvaatimuksessa esitetään 31.3.2026 tehdyn päätöksen oikaisua siten, että tehty päätös mitätöidään ja asia käsitellään uudelleen jälkikäteen toimitetun dokumentin perusteella.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) 5 §:ssä määritellään palvelujen tuottajien hyväksymisen edellytykset. Hyvinvointialue voi hyväksyä vain palvelujen tuottajan, joka täyttää 5 pykälän 1 momentin kohdissa 1-4 mainitut vaatimukset sekä hyvinvointialueen erikseen asettamat vaatimukset.

Palveluntuottaja hakeutui henkilökohtaisen avun palvelusetelituottajaksi PSOP-järjestelmässä 17.3.2026. Hakemusten käsittelyssä valvontakeskuksen valvontakoordinaattorit tarkastavat palveluntuottajan palvelusetelin sääntökirjan ja voimassa olevan lainsäädännön (laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023, laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelueteleistä 569/2009) mukaisten palvelusetelituottajaksi hyväksymisen edellytysten toteutumisen. Hyvinvointialueen on hylättävä hakemukset, jotka eivät täytä lain ja sääntökirjan vaatimuksia.

Palvelusetelin sääntökirjan mukaiset vaaditut liitteet toimitettiin, mutta ennakkotarkastuksessa havaittiin Soteri-rekisteriotteen olevan puutteellinen. 24.3.2026 palveluntuottajaa pyydettiin määräaikaan 9.4.2026 mennessä toimittamaan ajantasainen rekisteriote. Palveluntuottaja palautti hakemuksen 28.3.2026, johon oli liitetty ilmoituksenvaraisten yksityisten sosiaalipalvelujen rekisteröinnin päätös 6.4.2017. Hylkäävän päätöksen perusteena oli tarkastuksen yhteydessä havaittu vakava poikkeama: Hakemukselle liitetty vuoden 2017

päätös, jonka mukaan tuotettavana palveluna on: Ilmoituksenvaraiset palvelut / Sosiaalialan muut palvelut / Sosiaaliohjaus kehitysvammaisille asiakkaille, lisätietoina ammatillinen tukihenkilöpalvelu. Kyseisen palvelun rekisteröinti ei vastaa palvelualaa Vammaisten henkilöiden henkilökohtainen apu 2281. Lupa- ja valvontavirastolta varmistettiin vielä 31.3.2026 ennen päätöksentekoa, että vuoden 2017 Aluehallintoviraston päätökseen rekisteröity palvelu ei ole konvertoitunut palvelualaksi Vammaisten henkilöiden henkilökohtainen apu 2281.

Esitetyn hakemuksen ja valvontakoordinaattorin toteuttaman tarkastuksen perusteella on todettu, että JT Tukipalvelut henkilökohtaisen avun palvelusetelituottajaksi hyväksymisen edellytykset eivät täyty. Päätösvalmistelusta ja perusteista on informoitu palveluntuottajaa 31.3.2026. Palveluntuottajaa on informoitu kirjallisesti tarkastusmuistiossa, että palveluntuottaja voi hakeutua uudelleen palvelusetelituottajaksi sen jälkeen, kun se on huomionnut saamansa ohjauksen. Palveluntuottajaa on puhelimitse 31.3.2026 ohjattu hakeutumaan uudelleen palvelusetelituottajaksi ja varmistamaan ajantasaisen rekisteriotteen toimittaminen hakeutumisen yhteydessä.

Päätöksentekohetkellä JT Tukipalveluilta hakeutumisen yhteydessä toimitettu rekisteröinnin päätös ei ole ollut voimassa olevan lainsäädännön edellyttämällä tasolla eikä oikaisuvaatimuksessa esitetty mitään sellaista, jonka perusteella olisi syytä kumota tehty päätös.

Oikaisuvaatimus, rekisteriote, tapahtumaraportti sekä rekisteröinnin päätös ovat oheismateriaalina aluehallituksen sähköisessä työtilassa.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää hylätä kumppanuuspäällikön päätöksestä nro 52/2026 tehdyn oikaisuvaatimuksen edellä esitetyillä perusteilla.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 107 Vastaus valtuustoaloitteeseen itsetuhoisten turvakoti paikkaamaan psykiatristen osastopaikkojen riittämättömyyttä

Diaarinumero

VARHA/231/00.02.00/2023

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Outi Linnaranta, ylilääkäri, tulosryhmäjohtaja, Tyks Psykiatria
Tommi Väyrynen, päihde- ja mielenterveyspalveluiden johtaja, Sote-keskuspalvelut

Selostus

Heidi Aaltosen ja muiden aluevaltuuston kokouksessa 9/2023 jättämässä valtuustoaloitteessa esitetään, että hyvinvointialue kehittää aloitteessa kuvatun kaltaisen uuden itsetuhoisten turvakotimallin akuutissa psyykkisessä kriisissä olevien auttamiseksi. Vastaus aloitteeseen on laadittu Sote-keskuspalveluiden Päihde- ja mielenterveyspalveluiden ja TYKS psykiatrian yhteistyönä. Vastauksen valmisteluun on osallistunut lisäksi Varhan mielenterveys- ja päihdepalveluiden ohjausryhmä.

Aloitteessa kiinnitetään huomiota tärkeään asiaan. Itsemurhavaarassa olevien potilaiden ja heidän omaistensa tuen tarve on merkittävä. Erityisesti nuorten ja nuorten aikuisten itsetuhoisuus on myös viime aikoina merkittävästi lisääntynyt. Tilanteen laaja-alaisuutta kuvaa myös, että esimerkiksi Lounais-Suomen poliisin alueella oli v. 2023 yhteensä lähes 2 000 itsemurhayritykseen tai sen uhkaan liittyvää tehtävää (HS 13.2.2024). Nuorten tahalliset lääkemyrkytykset ovat lisääntyneet voimakkaasti (Tyksin tilasto).

Kansainvälisesti erityisesti englanninkielisissä maissa on paikoin ollut käytössä turvakotimallia vastaavia toimintoja, kuten ns. Safe Haven -malli ja crisis cafe -toiminta. Joissain niistä on tarjolla ainoastaan vertaistukea iltaisin ja viikonloppuisin, jossain taas on majoitus 24/7 useita päiviä, ja mielenterveysammattilaiset vastaavat toiminnasta. Etätuki on usein mukana.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueella käytössä olevat toimenpiteet ja suunnitelmat perustuvat Valtakunnalliseen Itsemurhien ehkäisyohjelmaan (Liite 1) ja Suomalaisen Lääkäriseura Duodecimin vuonna 2022 julkaisemaan Käypä hoito -suositukseen Itsemurhien ehkäisy ja itsemurhaa yrittäneen hoito (Liite 2). Valtakunnallinen Itsemurhien ehkäisyohjelma sisältää 36 ehdotusta toimenpiteiksi

itsemurhakuolemien estämiseksi Suomessa. Käypä hoito -suositus taas kuvaa tieteelliseen tutkimusnäyttöön perustuen, minkälaisin toimin itsemurhia voidaan ehkäistä ja itsemurhaa yrittäneitä tulisi hoitaa. Mielensterveys-, päihde- ja riippuvuus lainsäädännön 1.1.2023 voimaan astuneilla muutoksilla on haluttu selkeyttää terveydenhuollon ja sosiaalihuollon välistä roolijakoa. Tässä tapauksessa laki edellyttää, että kun henkilöllä on vakavaa itsetuhoisuutta, hän tarvitsee terveydenhuollon arviota ja hoitoa.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen toimenpiteitä itsemurhakuolleisuuden vähentämiseksi

Varsinais-Suomen hyvinvointialueella on terveydenhuollon osalta käytössä muun muassa seuraavia toimenpiteitä ja suunnitelmia, joilla pyritään vähentämään itsemurhakuolleisuutta:

1. Henkilöstön osaamiseen tunnistaa ja hoitaa itsetuhoisuutta kiinnitetään huomiota perehdytyksenä ja täydennyskoulutuksena. Turvasuunnitelmien tekeminen itsemurhavaarassa oleville on käytössä niin TYKS Akuutin mielensterveys- ja päihdepäivystyksessä kuin TYKS psykiatrian yksiköissä. Uutta henkilöstöä koulutetaan perehtymisvaiheessa itsemurhien ehkäisyn ja turvasuunnitelman tekemisen verkkokoulutusten avulla.
2. Itsemurhaa yrittäneet ohjataan TYKS Akuuttiin, jossa on mahdollisuus psykiatrian erikoislääkärin tai psykiatriaan perehtyneen lääkärin tekemään jatkohoidon tarpeen arvioon. Tarvittaessa vastaava arvio voidaan tehdä TYKS sairaalapalveluiden vuodeosastolla. Tahdosta riippumattoman sairaalahoidon ja muun psykiatrisen sairaalahoidon tarve arvioidaan yksilöllisesti osana jatkohoidon tarpeen arviointia.
3. Sairalahoidon tarpeessa olevat korkean itsemurhariskin potilaat voidaan ottaa sairaalahoitoon. Akuutteja osastopaikkoja on lisätty vuoden 2026 alusta.
4. Perinteisen avohoidon ja sairaalahoidon välisenä palveluna TYKS psykiatrialla tarjotaan tehostettua avohoitoa, joka vastaa niihin akuutteihin kriiseihin, joihin psykiatrian muu avohoito ei kykene riittävän nopeasti tai tiiviisti vastaamaan. Lisäksi psykiatrian Kompassisairaalassa toimii akuuttipsykiatrian työryhmä, jossa on osaamista esimerkiksi ensimmäistä kertaa itsetuhoisuuden vuoksi hoitoon tulevan henkilön intensiiviseen hoitoon. Psykiatrisen sairaalan toiseen vaiheeseen (arvioitu valmistuminen 2029) on suunniteltu akuuttien tilanteiden hoitamiseksi kriisiyksikkö, jossa potilas voi turvallisesti viettää 1-2 vuorokautta. Tärkein kohderyhmä tässä yksikössä tulevat olemaan akuutisti itsetuhoiset henkilöt.
5. TYKS psykiatrialla on käytössä psykiatrisen hätätilanteen (esim. akuutti

- itsemurhariski) hoitona päivystyksellisesti / kiireellisesti saatavilla oleva aivojen psykiatrinen sähköhoito ja ketamiini-infuusiot.
6. Nuorten ja nuorten aikuisten lisääntyneeseen mielenterveys- ja päihdepalvelujen tarpeeseen vastataan mm. Länsi-Suomen psykososiaalisten menetelmien osaamiskeskuksen toiminnalla. Koulutuksin lisätään perustasolla ja erikoissairaanhoidossa ammattilaisten osaamista vaikuttavaksi osoitettuihin psykososiaalisiin hoitoihin. Lisäksi on tiivistetty yhteistyötä lastensuojelun sijoituksessa olevien lasten ja nuorten toistuvasti itsetuhoisen käyttäytymisen hoidossa.
 7. Perusterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdepalveluiden saatavuutta on parannettu ja vaikuttavuutta lisätty, mm. henkilöstölisäyksin, digitaalisten palveluiden käyttöönotoin ja henkilöstöä kouluttamalla psykososiaalisiin menetelmiin. Itsemurhariskissä oleville tehdään turvasuunnitelmia myös mielenterveys- ja päihdeyksiköissä.
 8. Perusterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdepalveluissa on ollut 11/24 alkaen käytössä Varha-sovelluksen mahdollistamia uusia palvelukanavia (mm. Chat, kartoitusaikeiden varaaminen sovelluksessa sekä kiireettömät kansalaislähtöiset viestit) hoitoon hakeutumisen kynnyksen madaltamiseksi.
 9. Psykososiaalisen tuen ryhmät toimivat sote-työparimallin mukaisesti kaikilla Sote-palvelualueilla ja tarjoavat tukea itsemurhaan kuolleiden omaisille Sosiaali- ja kriisipäivystyksen tarjoaman akuuttivaiheen tuen jälkeen.
 10. Sote-työparimallin kehittäminen terveydenhuollon ja sosiaalihuollon mielenterveys- ja päihdetyöhön, mikä parantaa palvelujärjestelmän mahdollisuuksia vastata sosiaalisiin ongelmiin mielenterveys-, päihde- tai riippuvuushoidon yhteydessä.
 11. Varsinais-Suomen hyvinvointialue on mukana Mieli Lounais-Suomen mielenterveys ry:n käynnistämässä itsemurhien ehkäisyverkostossa. Mieli Lounais-Suomen mielenterveys ry:n Turun kriisikeskuksessa on tarjolla hoitoa täydentävää itsemurhaa yrittäneen tukea, jonne Varhan palveluista voidaan itsemurhaa yrittäneitä.

Yhteenveto

Aloitteessa kiinnitetään aiheellisesti huomiota itsemurhavaarassa olevien potilaiden hoidon ja tuen tarpeen lisäämiseen ja psykiatrian osastojen ruuhkaan. Psykiatrisen erikoissairaanhoidon osalta asia on tiedostettu, ja toimenpiteitä tilanteen parantamiseksi on tehty ja suunniteltu lisää.

Itsetuhoisten potilaiden tila edellyttää terveydenhuollon suorittamaa arviota ja tiivistä hoitoa. Emme näe sosiaalihuollon toimintana tapahtuvaa erillistä tukiyksikköä perusteltuna, koska se ei vastaa itsetuhoisten potilaiden hoidolliseen

tarpeeseen. Riittävän turvan ja hoidon tarjoava, psykiatrian osastohoidolle todellisen vaihtoehdon mahdollistava erillinen turvayksikkö, vaatisi myös niin merkittävän terveydenhuollon henkilöstön resursoinnin, ettei se tulisi olemaan kustannusvaikuttavuudeltaan kannattavaa.

Turvakotimalli ei sisälly tuoreeseen Itsemurhien ehkäisyn ja itsemurhaa yrittäneiden hoidon Käypä hoito -suositukseen eikä Itsemurhien ehkäisyohjelmaan vuosille 2020-2030. Sellaisen vaikuttavuudesta tai turvallisuudesta itsemurhien ehkäisyssä ei ole riittävää tutkimustietoa tai -näyttöä. Palveluiden panostukset tulee kohdistaa vaikuttaviksi osoitettuihin toimenpiteisiin.

Mahdollinen lisäresurssi akuuttien tilanteiden osalta olisi perusteltua osoittaa ensisijaisesti ja tehokkaammin jo olemassa olevien rakenteiden tukemiseen, kuten perusterveydenhuollon ja psykiatrian avohoidon oikea-aikaisen ja vaikuttavan hoidon lisäämiseen. Näin voidaan keskittyä perussairausten oikea-aikaiseen ja terveyshyötyä tuottavaan hoitamiseen, lisätä luottamusta toipumiseen ja tukeen voimien huonontuessa sekä näin vähentää riskiä itsetuhoisuuteen.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Kansallinen mielenterveysstrategia ja itsemurhien ehkäisyohjelma 2020–2030
2. Käypä hoito -suositus, Itsemurhien ehkäisy ja itsemurhaa yrittäneen hoito
3. Itsetuh. turvakoti paikkaamaan psyk.osastopaikk. riittämättömyyttä, aloite

§ 108 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien yhdenvertaisia mahdollisuuksia vammaisten lasten osallistumiseen kesäkerhotoimintaan

Diaarinumero

VARHA/13966/00.02.10/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Vammaispalvelupäällikkö Kaisa Kiiski, vammaispalvelupäällikkö Liisa Kuttila, vammaispalvelupäällikkö Sari Pönkä, vammaispalvelujen johtaja Sari Hietala, integraatiopäällikkö Sirpa Kuronen

Selostus

Aiempi käsittely

Aluehallitus 17.11.2025 § 358

Selostus

Niina Piippo ja 44 muuta aluevaltuutettua ovat tehneet 4.6.2025 (79§) aloitteen koskien yhdenvertaisia mahdollisuuksia vammaisten lasten osallistumiseen kesäkerhotoimintaan. Aloitteessa esitetään, että Varsinais-Suomen hyvinvointialue selvittää, miten vammaisten lasten osallistuminen kesäkerhoihin on kesällä 2025 toteutunut ja arvioi, aiheuttavatko nykyiset ruokailu- ja kuljetuskäytännöt esteitä osallistumiselle sekä tarkastelee mahdollisuuksia järjestää eväiden säilytys tai vaihtoehtoisia maksuttomia ruokailuratkaisuja. Lisäksi hyvinvointialueen tulee valmistella toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kaikki lapset voivat osallistua kesäkerhoihin yhdenvertaisesti- riippumatta perheen taloudellisesta tilanteesta tai lapsen erityistarpeista.

Aloitteessa tuodaan esille huoli siitä, että kerhojen aterioiden sekä kuljetusten maksullisuus kuormittaa perheitä. Lisäksi aloitteessa esitetään, että Varhan tulkinta erityishuolto-ohjelmien (EHO) voimassaolosta on hallinnollisesti kyseenalainen ja inhimillisesti kestämaton.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Vammaisten koululaisten ryhmämuotoista kesäkerhotoimintaa on järjestetty Varhan seitsemässä oman päiväaikaisen toiminnan yksikössä sekä loma-ajan toimintaa tuottavien kuntien kahdessa yksikössä. Vammaispalvelun sosiaalityön

ja -ohjauksen työyksikön asiakastietojärjestelmästä saadun tiedon mukaan vammaisten lasten kesäkerhoa on haettu 158 lapselle kesälomakuukausiksi 2025. Vammaispalveluiden käytettävissä olevan tiedon mukaan kahdeksan lapsen huoltajat ovat peruneet kesäkerhohakemuksensa saatuaan tietää, että kesäkerhotoiminta ei ole täysin maksutonta. Viidelle hakijalle tehtiin kielteinen palvelupäätös kesäkerhotoiminnasta, koska palvelun myöntämisen kriteerit eivät täyttyneet. Vammaispalveluiden tiedossa ei ole, miten ja millä tavalla lasten kesäaikainen hoito on toteutunut peruutusten jälkeen. Kesällä 2025 vammaisten lasten kesäkerhotoimintaa myönnettiin 145 lapselle. Ryhmämuotoista kesäkerhotoimintaa myönnettiin 121 lapselle. Näistä 121 ryhmämuotoiseen kesäkerhoon osallistuneesta lapsesta 102 lasta tarvitsi kesäkerhotoiminnan lisäksi kuljetuspalvelun kesäkerhoon ja kodin välille. 24 lapselle myönnettiin kesällä 2025 kesäaikainen hoito kotiin annettavana palveluna, koska soveltuvaa ryhmämuotoista palvelua ei ollut saatavilla lapsen tarpeiden mukaisesti.

Vammaispalvelujen päiväaikaisen toiminnan palvelussa sekä yhteistyössä loma-ajan toimintaa tuottavien kuntien kanssa on tarkasteltu mahdollisuuksia järjestää omien eväiden säilytys kesäkerhotoiminnassa. Esteeksi omien eväiden tuomiselle nähdään muun muassa säilytykseen liittyvät haasteet. Toimipaikoissa ei ole mahdollisuutta riittävästi kylmäsäilytykselle eikä tiloja eväiden säilyttämiseen. Eväiden säilytyksen esteeksi koetaan tilanteet, joissa on mahdollista, että esimerkiksi allerginen lapsi syö vahingossa toisen lapsen eväät. Eväiden tuomisen koetaan lisäävän valvonnan tarvetta, koska riski väärin annetuista eväistä kasvaa. Keittiön omavalvonnan näkökulmasta on haasteena sen varmistaminen, että eväänä tuotu ruoka on säilytetty tai valmistettu siten, ettei siitä aiheudu riskiä muille lapsille ja että se on valmistettu yksilölliseen tarpeeseen valmiina, kuten soseena. Lisäksi on mahdollista, että ruoan kylmäketju katkeaa tai eväät ovat unohtuneet kotiin, jolloin lapselle ei olisi mahdollisesti tarjolla hänelle soveltuvaa ateriaa.

Toimipaikoissa ei ole mahdollisuutta likaisten eväsastioiden pesemiselle eikä säilytykselle. Kesäkerhoissa tarjottava ateria mahdollistaa jokaiselle lapselle terveellisen ja monipuolisen lämpimän aterian päivässä. Omien eväiden tuominen on kuitenkin mahdollista esimerkiksi välttämättömästä terveydellisestä syystä.

Kesäkerhotoiminnan päätyttyä perheille on tehty asiakastytyväisyyskysely, jonka vastausprosentti (alle 10 %) jäi varsin alhaiseksi. Kyselyyn vastanneet perheet ovat olleet toimintaan hyvin tyytyväisiä mm. kysymyksiin *onko kerhossa kiva käydä (93 %) ja kuuntelevatko aikuiset sinua (79 %)* saatujen kyllä -vastausten perusteella.

Uusi vammaispalvelulaki tuli voimaan 1.1.2025. Lakiin sisältyy kolmen vuoden siirtymäaika. Uusi vammaispalvelulaki sisältää säännökset vammaisille henkilöille järjestettävistä sosiaalihuollon erityispalveluista. Kehitysvammalaki on vuoden 2025 alusta alkaen muutettu siten, että lakiin on jäänyt vain itsemääräämisoikeuden vahvistamista ja perusoikeuksien rajoittamista sekä tahdosta riippumatonta erityishuoltoa koskevat säännökset. Palvelut ja tukitoimet järjestetään kaikille vammaisille henkilöille vammaispalvelulain nojalla. Ennen vuoden 2025 lainsäädännön muutosta kehitysvammalain mukainen erityishuolto-ohjelma on ollut lain mukaan päätös, mutta käytännössä se on muodostunut suunnitelmaksi, jossa mainituista palveluista päätökset on tehty erikseen.

Vammaispalvelulain 675/2023 ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 519/1977 (muutokset 14.4.2023/676) siirtymäsäännösten mukaan tämän lain voimaan tullessa vireillä olleet hakemukset on käsiteltävä noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Kesäkerhotoimintaan järjestetään vammaispalvelulain 24 § mukaisena lyhytaikaisena huolenpitona. Lyhytaikaisen huolenpidon tarkoitus on turvata vammaisen henkilön lyhytaikainen avun ja tuen saaminen, jotta vammaisesta henkilöstä huolehtivat läheiset voivat hoitaa omaan elämäänsä liittyvät velvoitteet ja huolehtia hyvinvoinnistaan. Varsinais-Suomen hyvinvointialueella palvelua myönnetään asiakkaille, jotka ovat vammaispalvelulain mukaisia vammaisia henkilöitä ja täyttävät palvelun myöntämisen kriteerit.

Kesäkerhotoimintaa on myönnetty ennen vuoden 2025 lainsäädännön muutostakin erityishuolto-ohjelmaan sisällytettynä määräaikaisesti, koska kesäkerholle tai muulle loma-ajan hoidolle ei ole ympärivuotista katkeamatonta jatkuvaa tarvetta ja palvelua on haettu määräaikaisesti lomajakso kerrallaan. 1.1.2025 alkaen asiakkaan hakiessa palvelua uudestaan, palvelutarve arvioidaan uuden vammaispalvelulain lain mukaan.

Vammaispalveluhakemukset, jotka ovat tulleet vireille 1.1.2025 tai sen jälkeen, käsitellään noudattaen uuden vammaispalvelulain säännöksiä. Erityishuolto-ohjelma purkautuu siirtymäajalla palveluittain niiden palvelujen osalta, jossa palvelutarve muuttuu tai kyse on ollut määräaikaisesta päätöksestä. Erityishuolto-ohjelmia ei 1.1.2025 tai sen jälkeen vireille tulleiden palveluhakemusten osalta päivitetä tai laadita.

Vammaisten koululaisten kesäkerhojen voidaan katsoa toteutuneen lainsäädännön sekä perheiden ja lasten yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Palvelu on pystytty järjestämään sitä tarvitseville.

Laki ja asetus sosiaalihuollon asiakasmaksuista (asiakasmaksulaki) velvoittaa ottamaan huomioon perheiden taloudellisen tilanteen. Asiakasmaksulain 11 § (13.3.2003/221) mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Asiakasmaksulain 15 § (30.12.2020/1201) mukaan maksua koskevaan päätökseen ja laskuun saa vaatia oikaisua. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen asiakasmaksutoimiston lähettämien laskujen liitteenä on muutoksenhakuohje asiakasmaksuihin. Hakemuksia maksualennuksista tai maksuvapautuksista ei ole kesäkerhojen asiakaslaskutuksista tehty. Hyvinvointialue varmistaa kaikkien palvelua tarvitsevien lasten lyhytaikaisen huolenpidon palvelun niinä aikoina, kun se on tarpeellista. Kesäkerhon asiakasmaksuun voi hakea maksun alennusta tai maksun poistoa, mikäli perheen taloudellinen tilanne niin edellyttää.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Kokouskäsittely

Merkittiin, että Niina Alho teki Sofia Maleike-Ruoholan ja Otto Bruunin kannattamana ehdotuksen asian palauttamisesta sote-palvelulautakuntaan uudelleen valmisteltavaksi.

Puheenjohtajan tiedusteltua aluehallituksen jäsenten kantaa tehtyyn ehdotukseen, jäsenet päättivät yksimielisesti hyväksyä tehdyn ehdotuksen.

Päätös

Aluehallitus päätti yksimielisesti palauttaa asian sote-palvelulautakuntaan uudelleen valmisteltavaksi.

Sote-palvelulautakunta 17.12.2025 § 171

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Vammaispalvelupäällikkö Kaisa Kiiski, vammaispalvelupäällikkö Liisa Kuttila, vammaispalvelupäällikkö Sari Pönkä, vammaispalvelujen johtaja Sari Hietala, integraatiopäällikkö Sirpa Kuronen

Selostus

Niina Piippo ja 44 muuta aluevaltuutettua ovat tehneet 4.6.2025 (79§) aloitteen koskien yhdenvertaisia mahdollisuuksia vammaisten lasten osallistumiseen kesäkerhotoimintaan. Aloitteessa esitetään, että Varsinais-Suomen hyvinvointialue selvittää, miten vammaisten lasten osallistuminen kesäkerhoihin on kesällä 2025 toteutunut ja arvioi, aiheuttavatko nykyiset ruokailu- ja kuljetuskäytännöt esteitä osallistumiselle sekä tarkastelee mahdollisuuksia järjestää eväiden säilytys tai vaihtoehtoisia maksuttomia ruokailuratkaisuja. Lisäksi hyvinvointialueen tulee valmistella toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kaikki lapset voivat osallistua kesäkerhoihin yhdenvertaisesti- riippumatta perheen taloudellisesta tilanteesta tai lapsen erityistarpeista.

Aloitteessa tuodaan esille huoli siitä, että kerhojen aterioiden sekä kuljetusten maksullisuus kuormittaa perheitä. Lisäksi aloitteessa esitetään, että Varhan tulkinta erityishuolto-ohjelmien (EHO) voimassaolosta on hallinnollisesti kyseenalainen ja inhimillisesti kestävä.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Miten vammaisten lasten osallistuminen kesäkerhoihin on kesällä 2025 toteutunut, ja arvio aiheuttavatko nykyiset ruokailu- ja kuljetuskäytännöt esteitä osallistumiselle

Vammaisten koululaisten ryhmämuotoista kesäkerhotoimintaa on järjestetty Varhan seitsemässä oman päiväaikaisen toiminnan yksikössä sekä loma-ajan toimintaa tuottavien kuntien kahdessa yksikössä. Vammaispalvelun sosiaalityön ja -ohjauksen työyksikön asiakastietojärjestelmästä saadun tiedon mukaan vammaisten lasten kesäkerhoa on haettu 158 lapselle kesälomakuukausiksi 2025. Vammaispalveluiden käytettävissä olevan tiedon mukaan kahdeksan lapsen huoltajat ovat peruneet kesäkerhohakemuksensa saatuaan tietää, että kesäkerhotoiminta ei ole täysin maksutonta. Viidelle hakijalle tehtiin kielteinen palvelupäätös kesäkerhotoiminnasta, koska palvelun myöntämisen kriteerit eivät täyttyneet. Vammaispalveluiden tiedossa ei ole, miten ja millä tavalla lasten kesäaikainen hoito on toteutunut peruutusten jälkeen.

Kesällä 2025 vammaisten lasten kesäkerhotoimintaa myönnettiin 145 lapselle.

Ryhmämuotoista kesäkerhotoimintaa myönnettiin 121 lapselle. Näistä 121 ryhmämuotoiseen kesäkerhoon osallistuneesta lapsesta 102 lasta tarvitsi kesäkerhotoiminnan lisäksi kuljetuspalvelun kesäkerhon ja kodin välille. 24 lapselle myönnettiin kesällä 2025 kesäaikainen hoito kotiin annettavana palveluna, koska soveltuvaa ryhmämuotoista palvelua ei ollut saatavilla lapsen tarpeiden mukaisesti.

Kesäkerhotoiminnan päätyttyä perheille on tehty asiakastyytyväisyyskysely, jonka vastausprosentti (alle 10 %) jäi varsin alhaiseksi. Kyselyyn vastanneet perheet ovat olleet toimintaan hyvin tyytyväisiä mm. kysymyksiin *onko kerhossa kiva käydä (93 %) ja kuuntelevatko aikuiset sinua (79 %)* saatujen kyllä -vastausten perusteella.

Vammaisten koululaisten kesäkerhojen voidaan katsoa toteutuneen lainsäädännön sekä perheiden ja lasten yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Palvelu on pystytty järjestämään sitä tarvitseville. Eväitä ja ruokailua koskevia käytäntöjä avataan alla.

Eväiden säilytys tai vaihtoehtoiset maksuttomat ruokailuratkaisut

Vammaispalvelujen päiväaikaisen toiminnan palvelussa sekä yhteistyössä loma-ajan toimintaa tuottavien kuntien kanssa on tarkasteltu mahdollisuuksia järjestää omien eväiden säilytys kesäkerhotoiminnassa. Esteeksi omien eväiden tuomiselle nähdään muun muassa säilytykseen liittyvät haasteet. Toimipaikoissa ei ole mahdollisuutta riittävästi kylmäsäilytykselle eikä tiloja eväiden säilyttämiseen.

Eväiden säilytyksen esteeksi koetaan tilanteet, joissa on mahdollista, että esimerkiksi allerginen lapsi syö vahingossa toisen lapsen eväät. Eväiden tuomisen koetaan lisäävän valvonnan tarvetta, koska riski väärin annetuista eväistä kasvaa.

Keittiön omavalvonnan näkökulmasta on haasteena sen varmistaminen, että eväänä tuotu ruoka on säilytetty tai valmistettu siten, ettei siitä aiheudu riskiä muille lapsille ja että se on valmistettu yksilölliseen tarpeeseen valmiina, kuten soseena. Lisäksi on mahdollista, että ruoan kylmäketju katkeaa tai eväät ovat unohtuneet kotiin, jolloin lapselle ei olisi mahdollisesti tarjolla hänelle soveltuvaa ateriaa.

Toimipaikoissa ei ole mahdollisuutta likaisten eväsastioiden pesemiselle eikä säilytykselle. Kesäkerhoissa tarjottava ateria mahdollistaa jokaiselle lapselle terveellisen ja monipuolisen lämpimän aterian päivässä. Omien eväiden tuominen

on kuitenkin mahdollista esimerkiksi välttämättömästä terveydellisestä syystä.

Varhan tulkinta erityishuolto-ohjelmien (EHO) voimassaolosta

Uusi vammaispalvelulaki tuli voimaan 1.1.2025. Lakiin sisältyy kolmen vuoden siirtymäaika. Uusi vammaispalvelulaki sisältää säännökset vammaisille henkilöille järjestettävistä sosiaalihuollon erityispalveluista. Kehitysvammalaki on vuoden 2025 alusta alkaen muutettu siten, että lakiin on jäänyt vain itsemääräämisoikeuden vahvistamista ja perusoikeuksien rajoittamista sekä tahdosta riippumatonta erityishuoltoa koskevat säännökset. Palvelut ja tukitoimet järjestetään kaikille vammaisille henkilöille vammaispalvelulain nojalla. Ennen vuoden 2025 lainsäädännön muutosta kehitysvammalain mukainen erityishuolto-ohjelma on ollut lain mukaan päätös, mutta käytännössä se on muodostunut suunnitelmaksi, jossa mainituista palveluista päätökset on tehty erikseen.

Vammaispalvelulain 675/2023 ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 519/1977 (muutokset 14.4.2023/676) siirtymäsäännösten mukaan tämän lain voimaan tullessa vireillä olleet hakemukset on käsiteltävä noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Kesäkerhotoimintaan järjestetään vammaispalvelulain 24 § mukaisena lyhytaikaisena huolenpitona. Lyhytaikaisen huolenpidon tarkoitus on turvata vammaisen henkilön lyhytaikainen avun ja tuen saaminen, jotta vammaisesta henkilöstä huolehtivat läheiset voivat hoitaa omaan elämäänsä liittyvät velvoitteet ja huolehtia hyvinvoinnistaan. Varsinais-Suomen hyvinvointialueella palvelua myönnetään asiakkaille, jotka ovat vammaispalvelulain mukaisia vammaisia henkilöitä ja täyttävät palvelun myöntämisen kriteerit.

Kesäkerhotoimintaa on myönnetty ennen vuoden 2025 lainsäädännön muutostakin erityishuolto-ohjelmaan sisällytettynä määräaikaisesti, koska kesäkerholle tai muulle loma-ajan hoidolle ei ole ympärivuotista katkeamatonta jatkuvaa tarvetta ja palvelua on haettu määräaikaisesti lomajakso kerrallaan. 1.1.2025 alkaen asiakkaan hakiessa palvelua uudestaan, palvelutarve arvioidaan uuden vammaispalvelulain lain mukaan.

Vammaispalveluhakemukset, jotka ovat tulleet vireille 1.1.2025 tai sen jälkeen, käsitellään noudattaen uuden vammaispalvelulain säännöksiä. Erityishuolto-ohjelma purkautuu siirtymäajalla palveluittain niiden palvelujen osalta, jossa palvelutarve muuttuu tai kyse on ollut määräaikaisesta päätöksestä. Erityishuolto-ohjelmia ei 1.1.2025 tai sen jälkeen vireille tulleiden palveluhakemuksien osalta päivitetä tai laadita.

Lasten mahdollisuus osallistua kesäkerhoihin yhdenvertaisesti - riippumatta perheen taloudellisesta tilanteesta tai lapsen erityistarpeista.

Edellä kuvatun mukaisesti vammaisten koululaisten kesäkerhojen voidaan katsoa toteutuneen lainsäädännön sekä perheiden ja lasten yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Palvelu on pystytty järjestämään sitä tarvitseville.

Laki ja asetus sosiaalihuollon asiakasmaksuista (asiakasmaksulaki) velvoittaa ottamaan huomioon perheiden taloudellisen tilanteen. Asiakasmaksulain 11 § (13.3.2003/221) mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

Asiakasmaksulain 15 § (30.12.2020/1201) mukaan maksua koskevaan päätökseen ja laskuun saa vaatia oikaisua. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen asiakasmaksutoimiston lähettämien laskujen liitteenä on muutoksenhakuohje asiakasmaksuihin. Hakemuksia maksualennuksista tai maksuvapautuksista ei ole kesäkerhojen asiakaslaskutuksista tehty.

Hyvinvointialue varmistaa kaikkien palvelua tarvitsevien lasten lyhytaikaisen huolenpidon palvelun niinä aikoina, kun se on tarpeellista. Kesäkerhon asiakasmaksuun voi hakea maksun alennusta tai maksun poistoa, mikäli perheen taloudellinen tilanne niin edellyttää.

Sote-palveluiden tulosaluejohtajan päätösehdotus

Sote-palvelulautakunta päättää esittää aluehallitukselle, että se päättää esittää edelleen aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Kokouskäsittely

Niina Piippo ehdotti, että asia palautetaan valmisteluun seuraavin perusteluin: "Esitän, että asia palautetaan sote-palvelulautakuntaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että selvitetään kuljetusjärjestelyjen ja niistä perittävien maksujen vaikutus vammaisten lasten osallistumiseen kesäkerhotoimintaan, erityisesti kustannussyistä peruttujen tai tekemättä jääneiden hakemusten osalta, sekä pyydetään konkreettiset ehdotukset lasten yhdenvertaisen osallistumisen

parantamiseksi.

Lisäksi valmistelussa arvioidaan ruokailukäytäntöjen kehittäminen siten, että omien eväiden tuonti mahdollistetaan hankkimalla jääkaapit kesäkerhotiloihin, erityisesti lasten, joilla on ARFID tai muita yksilöllisiä ravitsemuksellisia tarpeita, yhdenvertaisen osallistumisen turvaamiseksi."

Puheenjohtaja kannatti Piipon ehdotusta.

Puheenjohtajan tiedusteltua sote-palvelulautakunnan kantaa tehtyyn ehdotukseen, jäsenet päättivät yksimielisesti hyväksyä tehdyn ehdotuksen.

Päätös

Lautakunta päätti palauttaa asian valmisteltavaksi edellä mainituin perusteluin.

Sote-palvelulautakunta 3.3.2026 § 27

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Vammaispalvelupäällikkö Kaisa Kiiski, vammaispalvelupäällikkö Liisa Kuttila, vammaispalvelupäällikkö Sari Pönkä, vammaispalvelujen johtaja Sari Hietala ja integraatiopäällikkö Sirpa Kuronen

Selostus

Niina Piippo ja 44 muuta aluevaltuutettua ovat tehneet 4.6.2025 (79§) aloitteen koskien yhdenvertaisia mahdollisuuksia vammaisten lasten osallistumiseen kesäkerhotoimintaan. Aloitteessa esitetään, että Varsinais-Suomen hyvinvointialue selvittää, miten vammaisten lasten osallistuminen kesäkerhoihin on kesällä 2025 toteutunut ja arvioi, aiheuttavatko nykyiset ruokailu- ja kuljetuskäytännöt esteitä osallistumiselle sekä tarkastelee mahdollisuuksia järjestää eväiden säilytys tai vaihtoehtoisia maksuttomia ruokailuratkaisuja. Lisäksi hyvinvointialueen tulee valmistella toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kaikki lapset voivat osallistua kesäkerhoihin yhdenvertaisesti- riippumatta perheen taloudellisesta tilanteesta tai lapsen erityistarpeista.

Aloitteessa tuodaan esille huoli siitä, että kerhojen aterioiden sekä kuljetusten maksullisuus kuormittaa perheitä. Lisäksi aloitteessa esitetään, että Varhan tulkinta erityishuolto-ohjelmien (EHO) voimassaolosta on hallinnollisesti kyseenalainen ja inhimillisesti kestävä.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Miten vammaisten lasten osallistuminen kesäkerhoihin on kesällä 2025 toteutunut, ja arvio aiheuttavatko nykyiset ruokailu- ja kuljetuskäytännöt esteitä osallistumiselle

Vammaisten koululaisten ryhmämuotoista kesäkerhotoimintaa on järjestetty Varhan seitsemässä oman päiväaikaisen toiminnan yksikössä sekä loma-ajan toimintaa tuottavien kuntien kahdessa yksikössä. Vammaispalvelun sosiaalityön ja -ohjauksen työyksikön asiakastietojärjestelmästä saadun tiedon mukaan vammaisten lasten kesäkerhoa on haettu 158 lapselle kesälomakuukausiksi 2025.

Vammaispalveluiden käytettävissä olevan tiedon mukaan kahdeksan (8) lapsen huoltajat ovat peruneet kesäkerhohakemuksensa saatuaan tietää, että kesäkerhotoiminta ei ole täysin maksutonta. Viidelle (5) hakijalle tehtiin kielteinen palvelupäätös kesäkerhotoiminnasta, koska palvelun myöntämisen kriteerit eivät täyttyneet. Vammaispalveluiden tiedossa ei ole, miten ja millä tavalla lasten kesäaikainen hoito on toteutunut peruutusten jälkeen.

Kesällä 2025 vammaisten lasten kesäkerhotoimintaa myönnettiin 145 lapselle. Ryhmämuotoista kesäkerhotoimintaa myönnettiin 121 lapselle. Näistä 121 ryhmämuotoiseen kesäkerhoon osallistuneesta lapsesta 102 lasta tarvitsi kesäkerhotoiminnan lisäksi kuljetuspalvelun kesäkerhoon ja kodin välille. 24 lapselle myönnettiin kesällä 2025 kesäaikainen hoito kotiin annettavana palveluna, koska soveltuvaa ryhmämuotoista palvelua ei ollut saatavilla lapsen tarpeiden mukaisesti.

Kesäkerhotoiminnan päätyttyä perheille on tehty asiakastyytyväisyyskysely, jonka vastausprosentti (alle 10 %) jäi varsin alhaiseksi. Kyselyyn vastanneet perheet ovat olleet toimintaan hyvin tyytyväisiä mm. kysymyksiin *onko kerhossa kiva käydä (93 %) ja kuuntelevatko aikuiset sinua (79 %)* saatujen kyllä -vastausten perusteella.

Vammaisten koululaisten kesäkerhojen voidaan katsoa toteutuneen lainsäädännön sekä perheiden ja lasten yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Palvelu on pystytty järjestämään sitä tarvitseville. Eväitä ja ruokailua koskevia käytäntöjä avataan alla.

Eväiden säilytys tai vaihtoehtoiset maksuttomat ruokailuratkaisut

Vammaispalvelujen päiväaikaisen toiminnan palvelussa sekä yhteistyössä loma-aajan toimintaa tuottavien kuntien kanssa on tarkasteltu mahdollisuuksia järjestää omien eväiden säilytys kesäkerhotoiminnassa. Esteeksi omien eväiden tuomiselle nähdään muun muassa säilytykseen liittyvät haasteet. Toimipaikoissa ei ole mahdollisuutta riittävästi kylmäsäilytykselle eikä tiloja eväiden säilyttämiseen.

Eväiden säilytyksen esteeksi koetaan tilanteet, joissa on mahdollista, että esimerkiksi allerginen lapsi syö vahingossa toisen lapsen eväät. Eväiden tuomisen koetaan lisäävän valvonnan tarvetta, koska riski väärin annetuista eväistä kasvaa.

Keittiön omavalvonnan näkökulmasta on haasteena sen varmistaminen, että eväänä tuotu ruoka on säilytetty tai valmistettu siten, ettei siitä aiheudu riskiä muille lapsille ja että se on valmistettu yksilölliseen tarpeeseen valmiina, kuten soseena. Lisäksi on mahdollista, että ruoan kylmäketju katkeaa tai eväät ovat unohtuneet kotiin, jolloin lapselle ei olisi mahdollisesti tarjolla hänelle soveltuvaa ateriaa.

Toimipaikoissa ei ole mahdollisuutta likaisten eväsastioiden pesemiselle eikä säilytykselle. Kesäkerhoissa tarjottava ateria mahdollistaa jokaiselle lapselle terveellisen ja monipuolisen lämpimän aterian päivässä. Omien eväiden tuominen on kuitenkin mahdollista esimerkiksi välttämättömästä terveydellisestä syystä.

Sote-lautakunnan kokouskäsitteilyn yhteydessä on pyydetty arvioimaan ruokailukäytäntöjen kehittämistä siten, että omien eväiden tuonti mahdollistetaan hankkimalla jääkaapit kesäkerhotiloihin, erityisesti lasten, joilla on ARFID tai muita yksilöllisiä ravitsemuksellisia tarpeita, yhdenvertaisen osallistumisen turvaamiseksi. ARFID on syömisen välttämis- ja rajoittamishäiriö. ARFID-syömishäiriötä sairastava välttelee syömistä ruoan aistittavien ominaisuuksien, syömisen seurauksiin liittyvien pelkojen tai vähäisen ruokahalun vuoksi. Tämän takia ruoan määrä jää vähäiseksi eikä ruokavalio ole monipuolinen. ARFID on yleisempi henkilöillä, joilla on neuropsykiatrinen häiriö, kuten autismikirjon häiriö tai ADHD.

Omien eväiden tuominen on mahdollista välttämättömästä terveydellisestä syystä, kuten vakavan syömishäiriön vuoksi, lapsen riittävän ravitsemuksen varmistamiseksi kerhopäivän aikana. Käytettävissä oleviin tiloihin ei mahdu laajamittaisempaan eväiden säilytykseen tarvittavia kylmäsäilytystiloja. Lisäksi omien eväiden käyttöönotto edellyttäisi henkilöstöressurin lisäämistä turvallisten ruokailutilanteiden varmistamiseksi. Vakavat ruoka-aineallergiat voivat aiheuttaa

vaaratilanteita, mikäli jonkun lapsen omat eväät sisältäisivät ruoka-ainetta, joka aiheuttaa toiselle lapselle allergisen reaktion jo pelkästään allergisen lapsen oleskellessa tai ruokaillessa samassa tilassa. Esimerkiksi Turussa, jossa Turun kaupungin kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuus toteuttaa kesäkerhon lähes puolelle (56 lasta) Varhan loma-aikaisen hoidon koululaisille esteettömissä ja valmiiksi apuvälinein varustelluissa tiloissa, ei ole tiloja tarvittaville jääkaapeille ja mikroille. Turun kaupungilta saadun tiedon mukaan loma-aikaisen hoidon ateriapalvelut ovat toimineet erittäin hyvin niin syys-, joulu- talvi- kuin kesälomienkin osalta eikä perheiltä ole tullut tiedusteluja mahdollisuudesta tuoda omia eväitä. Erityisruokavalioiden toteuttamista on tehty aiempina vuosina eikä siinä ole ollut ongelmia.

Varhan tulkinta erityishuolto-ohjelmien (EHO) voimassaolosta

Uusi vammaispalvelulaki tuli voimaan 1.1.2025. Lakiin sisältyy kolmen vuoden siirtymäaika. Uusi vammaispalvelulaki sisältää säännökset vammaisille henkilöille järjestettävistä sosiaalihuollon erityispalveluista. Kehitysvammalaki on vuoden 2025 alusta alkaen muutettu siten, että lakiin on jäänyt vain itsemääräämisoikeuden vahvistamista ja perusoikeuksien rajoittamista sekä tahdosta riippumatonta erityishuoltoa koskevat säännökset. Palvelut ja tukitoimet järjestetään kaikille vammaisille henkilöille vammaispalvelulain nojalla. Ennen vuoden 2025 lainsäädännön muutosta kehitysvammalain mukainen erityishuolto-ohjelma on ollut lain mukaan päätös, mutta käytännössä se on muodostunut suunnitelmaksi, jossa mainituista palveluista päätökset on tehty erikseen.

Vammaispalvelulain 675/2023 ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 519/1977 (muutokset 14.4.2023/676) siirtymäsäännösten mukaan tämän lain voimaan tullessa vireillä olleet hakemukset on käsiteltävä noudattaen tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Kesäkerhotoimintaan järjestetään vammaispalvelulain 24 § mukaisena lyhytaikaisena huolenpitona. Lyhytaikaisen huolenpidon tarkoitus on turvata vammaisen henkilön lyhytaikainen avun ja tuen saaminen, jotta vammaisesta henkilöstä huolehtivat läheiset voivat hoitaa omaan elämäänsä liittyvät velvoitteet ja huolehtia hyvinvoinnistaan. Varsinais-Suomen hyvinvointialueella palvelua myönnetään asiakkaille, jotka ovat vammaispalvelulain mukaisia vammaisia henkilöitä ja täyttävät palvelun myöntämisen kriteerit.

Kesäkerhotoimintaa on myönnetty ennen vuoden 2025 lainsäädännön muutostakin erityishuolto-ohjelmaan sisällytettynä määräaikaisesti, koska kesäkerholle tai muulle loma-ajan hoidolle ei ole ympärivuotista katkeamatonta

jatkuvaa tarvetta ja palvelua on haettu määräaikaisesti lomajakso kerrallaan. 1.1.2025 alkaen asiakkaan hakiessa palvelua uudestaan palvelutarve arvioidaan uuden vammaispalvelulain lain mukaan.

Vammaispalveluhakemukset, jotka ovat tulleet vireille 1.1.2025 tai sen jälkeen, käsitellään noudattaen uuden vammaispalvelulain säännöksiä. Erityishuolto-ohjelma purkautuu siirtymäajalla palveluittain niiden palvelujen osalta, jossa palvelutarve muuttuu tai kyse on ollut määräaikaisesta päätöksestä. Erityishuolto-ohjelmia ei 1.1.2025 tai sen jälkeen vireille tulleiden palveluhakemuksien osalta päivitetä tai laadita.

Lasten mahdollisuus osallistua kesäkerhoihin yhdenvertaisesti - riippumatta perheen taloudellisesta tilanteesta tai lapsen erityistarpeista.

Edellä kuvatun mukaisesti vammaisten koululaisten kesäkerhojen voidaan katsoa toteutuneen lainsäädännön sekä perheiden ja lasten yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Sote-palvelulautakunta palautti asian valmisteluun ja pyysi selvittämään kuljetusjärjestelyjen ja niistä perittävien maksujen vaikutuksia vammaisten lasten osallistumiseen kesäkerhotoimintaan. Perheet, jotka ovat peruneet kesää 2025 koskeneen kesäkerhohakemuksen, ovat järjestäneet tarvittavan hoidon muulla tavoin. Kaikilla vammaisten koululaisten perheillä on yhdenvertaiset mahdollisuudet hakea ja saada loma-ajan hoitoa myöntämisperusteiden täytyessä. Koulujen loma-aikojen hoidontarpeesta lähetetään perheille kyselyt hyvissä ajoin ennen lomakautta. Hakemuksen saavuttua palvelun tarve arvioidaan yksilökohtaisesti ja perheen kokonaistilanne huomioiden. Loma-ajan hoitoa on pystytty järjestämään kaikille sitä tarvitseville perheille. Vammaispalveluiden näkemys on, että ei ole eettisesti hyvä tapa lähteä jälkikäteen perheiltä kysymään perumisen syitä tai sitä, miten he ovat lapsen hoidon järjestäneet. Peruttu hakemus ei velvoita tai oikeuta vammaispalveluita selvittämään asiakkaan tilannetta syvemmin, mikäli ei nouse huolta lapsen asianmukaisen hoidon toteutumisesta.

Laki ja asetus sosiaalihuollon asiakasmaksuista (asiakasmaksulaki) velvoittaa ottamaan huomioon perheiden taloudellisen tilanteen. Asiakasmaksulain 11 §:n (13.3.2003/221) mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.

Asiakasmaksulain 15 §:n (30.12.2020/1201) mukaan maksua koskevaan

päätökseen ja laskuun saa vaatia oikaisua. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen asiakasmaksutoimiston lähettämien laskujen liitteenä on muutoksenhakuohje asiakasmaksuihin. Hakemuksia maksualennuksista tai maksuvapautuksista ei ole kesäkerhojen asiakaslaskutuksista tehty.

Hyvinvointialue varmistaa kaikkien palvelua tarvitsevien lasten lyhytaikaisen huolenpidon palvelun niinä aikoina, kun se on tarpeellista. Kesäkerhon asiakasmaksuun voi hakea maksun alennusta tai maksun poistoa, mikäli perheen taloudellinen tilanne niin edellyttää.

Sote-palveluiden tulosaluejohtajan päätösehdotus

Sote-palvelulautakunta päättää esittää aluehallitukselle, että edellä asian selostuksessa kuvattu vastaus annetaan aluevaltuustolle tiedoksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus 13.4.2026

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Yhdenvertaiset mahd.vamm. lasten osallistumiseen kesäkerhotoimintaan, aloite

§ 109 Vastaus valtuustoaloitteeseen Kaskenmäen sotekeskuksesta kaksikielisen ja asukaslähtöisen hoidon pilotti

Diaarinumero

VARHA/25461/00.02.10/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

avoterveydenhuollon ylihoitaja Suvi Simelius-Nieminen, erityisasiantuntija Miia Lindström, sote-aluepäällikkö Terhi Painilainen, palvelujohtaja Jane Marttila

Selostus

Aiempi käsittely

Sote-palvelulautakunta 3.3.2026 § 29

Selostus

RKP:n valtuustoryhmän 22.10.2025 jättämässä aloitteessa "Kaskenmäen sotekeskuksesta kaksikielisen ja asukaslähtöisen hoidon pilotti" todetaan, että Kaksikielisen Kaskenmäen sotekeskuksen rakentaminen Turussa on alkanut ja, että tämä on ainutlaatuinen mahdollisuus luoda todellinen esimerkki tulevaisuuden kaksikielisestä ja asukaslähtöisestä hoidosta Varhan alueella. Aloitteessa todetaan myös, että sotekeskus tulee palvelemaan Turun, Paraisten ja Kemiönsaaren asukkaita, mutta myös ruotsinkielisiä asukkaita muualta Varhan alueelta ja, että tällä hetkellä kaksikielisten alueiden asukkaat eivät kuulu välttämättä minkään sotekeskuksen piiriin, vaan terveysasemaan missä supistettu palvelutarjonta. Tästä syystä aloitteessa katsotaan tärkeäksi, että Kaskenmäen terveysasemalla on selkeä rooli monipuolisen ja kaksikielisen hoidon keskuksena, erityisesti silloin kun paikallinen palvelupiste ei pysty tarjoamaan tarvittavaa palvelua. Aloitteen mukaan, jotta Kaskenmäen sotekeskus voisi käytännössä toimia tasavertaisesti molemmilla kielillä ja tarjota yhdenvertaista palvelua kaikille asukkaille, tarvitaan määrätietoista panostusta kielitaitoiseen henkilökuntaan sekä joustavampia tapoja organisoida palvelut. Aloitteessa katsotaan myös, että Varhan palvelurakenteen kehittämisessä painopiste on usein ollut siinä, miten palveluja tuotetaan - ei siinä, että ne tuotetaan, johtaen siihen, että toimivia ja kustannustehokkaita ratkaisuja ei ole voitu jatkaa, koska ne eivät ole sopineet nykyiseen rakenteeseen. Aloitteessa katsotaan, että uusi Kaskenmäen sotekeskus tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden kokeilla uusia toimintamalleja, jotka huomioivat paremmin kaksikielisyyden, saariston erityispiirteet ja pitkät etäisyydet.

Valtuustoaloitteessa ehdotetaan, että:

1. Kaskenmäen sotekeskuksen johtoon nimetään kaksikielinen johtaja, jolla on hyvä alueen ja sen maantieteellisten ja kielellisten erityispiirteiden tuntemus.
2. Kaksikielisen henkilöstön rekrytointiin panostetaan määrätietoisesti, jotta palvelu molemmilla kielillä voidaan taata yhdenvertaisesti.
3. Kaskenmäen sotekeskus nimetään kaksikielisen ja asukaslähtöisen hoidon pilottialueeksi. Sotekeskukselle annetaan mahdollisuus kehittää joustavia palvelumalleja kaksikielisille alueille ja saaristoon, ja kokemuksia hyödynnetään muiden Varhan sotekeskusten kehittämisessä.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Kaskenmäen sote-keskus on Varhan ensimmäinen, uudenlainen sote-keskuskiinteistö, joka tulee toimimaan sote-uudistuksen periaatteiden mukaisesti. Kaskenmäen sote-keskuksen kiinteistön rakentaminen käynnistyi elokuussa 2025, ja sen arvioidaan valmistuvan vuoden 2027 aikana. Kaskenmäen sote-keskus on osa palveluverkkosuunnitelmaa 2024-2026 ja palvelustrategian periaatteiden mukaisesti suunnittelussa on huomioitu mm. väestön tarpeet, alueelliset erityispiirteet, palvelun jatkuvuus sekä kielelliset oikeudet.

Kaskenmäen sote-keskuksen rakennukseen sijoittuu laajasti palveluita Varhan eri tulosalueilta, joskin sote-palvelujen tulosalueen palvelut muodostavat suurimman kokonaisuuden. Palvelut tuotetaan yhdenvertaisesti ja asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Esimerkiksi avoterveydenhuolto tarjoaa väestölle terveysterveystarpeita, sairauksien ennaltaehkäisyä ja sairaanhoitoa. Avoterveydenhuolto toimii moniammatillisessa tiimissä tavoitteena laadukas ja yhdenvertainen hoito sekä hoidon saatavuus ja jatkuvuus.

Kaskenmäen sote-keskukseen suunniteltuja palveluita:

- Avoterveydenhuolto: lääkärin ja hoitajien vastaanotot
- Toimintakykyä tukevat palvelut: fysioterapia, ravitsemusterapia, puheterapia ja muistikeskus
- Mielenterveys- ja päihdepalvelut: avohoito ja kuntoutus
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut: ehkäisy-, äitiys- ja lastenneuvolapalvelut, perheneuvola sekä oppilashuolto, lapsiperheiden sosiaalityö ja lastensuojelu
- Laboratorio ja kuvantamispalvelut
- Erikoissairaanhoidon jalkautuva avopediatria

- Työikäisten sosiaalityön ja asiakasohjauksen palveluita
- Ikääntyneiden palveluohjaus

Palvelut tuotetaan monialaisena yhteistyönä asiakkaan parhaaksi ja keskiössä ovat palveluiden keskinäinen integraatio ja sujuvat hoitopolut. Uudenlainen sote-yhteistyö nähdään mahdollisuutena ja toimintatapojen kehittämiseen on Varhalla vahva tahtotila. Uusia toimintatapoja suunnitellaan henkilöstöä osallistaen. Sujuvien hoitopolkujen ja yhteistoimintamallien kehittämistyön tulokset tulevat olemaan hyödynnettävissä myös laajemmin Varhalla ja siten voidaan ajatella, että Kaskenmäen sote-keskus tulee toimimaan pilotti sote-keskuksena mm. soteintegraation ja kaksikielisten palveluiden osalta.

Varhan asiakkaiden palveluista vastaava sote-keskus määräytyy osoitteen mukaan huomioiden palveluiden läheisyys, saavutettavuus ja hoidon jatkuvuus. Asiakas voi lisäksi itse valita oman sote-keskuksensa, riippumatta kotikunnasta tai asuinpaikasta. Näin Kaskenmäen sote-keskus tulee palvelemaan Turun alueen väestöä sekä koko Varhan ruotsinkielisiä asukkaita - samalla kun Paraisilla ja Kemiönsaarella kaksikieliset palvelut säilyvät.

Turussa on verrattuna muihin kaupunkeihin Varsinais-Suomen suurin ruotsin- ja kaksikielinen väestö, mutta ruotsin- ja kaksikielisiä henkilöitä asuu koko Varhan alueella. Kaksikielisiä palveluita tulee täydentämään digitaaliset palvelut, jotka ovat helpommin saavutettavissa myös Turun ympäristökuntien ruotsinkielisille asukkaille. Väestölle tullaan tekemään ennakkokysely kiinnostuksesta valita Kaskenmäen sote-keskus omaksi sote-keskukseksi maaliskuussa 2026. Tuloksia tullaan hyödyntämään toiminnan suunnittelussa.

Kaksikielisyys on tunnistettu tärkeäksi osaksi Kaskenmäen sote-keskuksen suunnittelua ja sitä on nimetty koordinoimaan kaksikielisten palveluiden johtaja. Kaskenmäen kaksikielisyyttä tuetaan myös "Kaksi är två" -hankkeessa, jossa vastuuhenkilönä toimii samoin kaksikielisten palveluiden johtaja. Kaskenmäen sote-keskuksessa asiakas saa palvelut omalla asiointikielillä ja henkilöstön kielitaitoa arvostetaan tärkeänä osaamisena.

Kaksikieliset palvelut on kuvattu 2024 vahvistetussa Varhan kieliohjelmassa. Kieliohjelman jalkauttamisen tukena Varhalla toimii kielilähettiläiden verkosto. Kieliohjelman tavoitteena on, että Varhan toiminta on aidosti kaksikielistä. Kieliohjelmaan on aukikirjoitettu, mitä kaksikieliset palvelut tarkoittavat asiakkaan, henkilöstön ja johtamisen näkökulmasta.

Kaksikielinen henkilöstö nähdään tärkeänä lähtökohtana kaksikielisten

palveluiden turvaamisessa. Jotta Kaskenmäkeen saataisiin mahdollisimman ruotsinkielentaitoinen henkilöstö, tehdään Varhalla helmi-maaliskuun vaihteessa henkilöstökysely. Kyselyssä kartoitetaan halukkuuden lisäksi ruotsin kielen osaamista, täydennyskoulutustoiveita sekä avointa ideointia kaksikielisen palvelun edistämiseksi. Esihenkilöt tekevät lopullisen henkilöstösuunnitelman kyselyn tuloksia hyödyntäen ja henkilöiden kanssa keskustellen. Kieliosaamista tullaan tukemaan mm. täydennyskoulutuksella ja ruotsinkielisellä materiaalilla.

Kaksikielisenä hyvinvointialueena Varha on sitoutunut turvaamaan väestön kielelliset oikeudet ja siten myös Kaskenmäen palveluista vastaava organisaatorakenteen mukainen johto on sitoutunut kaksikielisten palveluiden tuottamiseen. Toimintaa johdetaan palvelukokonaisuuksittain, kuten avoterveydenhuolto tai lasten neuvolapalvelut. Palvelukokonaisuudet puolestaan jakautuvat pienempiin maantieteellisiin alueisiin. Esimerkiksi Kaskenmäen sote-keskuksen avoterveydenhuollon sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelut ovat osa itäisen (Kemiönsaari, Parainen, Åbo, Salo, Somero) alueen kokonaisuutta. Näissä kokonaisuuksissa esihenkilöt ovat oman palvelunsa asiantuntijoita, mutta tuntevat myös toimintaympäristön, kuten saariston, erityispiirteet. Näin ollen voidaan katsoa, että Kaskenmäen palveluiden johdolla tulee olemaan hyvä alueen ja kielellisten erityispiirteiden tuntemus. Johtaminen on Varhan organisaatorakenteen mukainen. Strategisen johdon yksikköön kuuluvan Kaksikielisten palvelujen sekä Kaksi är två -hankkeen avulla tuetaan myös kaksikielistä johtamista.

Viestinnällä pyritään lisäämään sekä väestön että Varhan henkilöstön tietoisuutta uudesta Kaskenmäen kaksikielisestä sote-keskuksesta. Kaksikielisenä sote-keskuksena Kaskenmäen sote-keskus mahdollistaa myös loistavan oppimisympäristön terveys- ja sosiaalialan opiskelijoille sekä mahdollistaa uudenlaisen yhteistyön yliopiston ja oppilaitosten kanssa.

Sote-palveluiden tulosaluejohtajan päätösehdotus

Sote-palvelulautakunta päättää esittää aluehallitukselle, että edellä asian selostuksessa kuvattu vastaus annetaan aluevaltuustolle tiedoksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus 13.4.2026

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Kaskenmäen sote-kesk. kaksikielisen ja asukasläht.hoidon pilotti, aloite

§ 110 Vastaus valtuustoaloitteeseen ennaltaehkäisevän ja yhteisöllisen työn vahvistamiseksi kouluissa ja oppilaitoksissa

Diaarinumero

VARHA/12825/00.02.10/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Perhekeskuksen opiskeluhuollon palvelupäälliköt Sari Ahanen, Hannele Nikander-Tuominen ja Annie Turunen, perhekeskusjohtaja Terhi Vierikko ja integraatiopäällikkö Sirpa Kuronen

Selostus

Aiempi käsittely

Sote-palvelulautakunta 3.3.2026 § 30

Selostus

Aluevaltuutettu Johannes Yrttiaho ym. esittävät aloitteessaan, että hyvinvointialue valmistelee yhteistyössä alueen koulutuksen järjestäjien kanssa toimintasuunnitelman, jolla varmistetaan yhteisöllisen opiskeluhuollon toteutuminen kaikilla kouluasteilla ja varmistetaan ennaltaehkäisevän työn toteutuminen.

Vastaus aloitteeseen

Yhteisöllinen opiskeluhuolto kuuluu hyvinvointialueen lakisääteisiin tehtäviin. Yhteisöllinen opiskeluhuolto on oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 4 §:n mukaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla koko oppilaitosyhteisössä edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttavat kaikki opiskeluhuollon toimijat. Laissa todetaan myös, että "kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskeluhoitopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään edistettävä opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä kotien ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. Oppilaitoksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista." Hyvinvointialueen henkilöstöstä opiskeluhooltoon kuuluvat koulu- ja oppilaitospsykologit ja -kuraattorit sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajat ja lääkärit.

Yhteisöllisen opiskeluhuollon toteutuminen

Yhteisöllinen opiskeluhuolto kouluissa ja oppilaitoksissa on koko kouluyhteisöä tukevaa ja ennaltaehkäisevää päivittäistä arjen toimintaa. Opiskeluhuollon ammattilaiselle tämä tarkoittaa päivittäistä työskentelyä kouluissa ja oppilaitoksissa, jossa he osallistuvat oppilashuoltoryhmien toimintaan, konsultoivat opettajia sekä tekevät yhteistyötä koulun henkilöstön kanssa ajankohtaisten ilmiöiden, kuten koulukiusaamisen tai poissaolojen, ratkaisemiseksi. Yhteisöllinen työ on olennainen osa opiskeluhuollon ammattilaisten arkea, ja siihen käytettävissä oleva aika vaihtelee oppilaiden ja opiskelijoiden tilanteiden mukaan.

Koulu- ja oppilaitospsykologin ja -kuraattorin työn ydintä on kouluyhteisöön kohdistuva yhteisöllinen työ, joka onnistuessaan on vaikuttavaa ennaltaehkäisevää työtä, ja korjaavaa yksilökohtaista työtä tarvitaan vähemmän. Kiusaamista ja syrjäytymistä ehkäisevä yhteisöllinen työ sisältää mielenterveyden, koulumotivaation ja arjen jaksamisen edistämisen. Psykologi on käytettävissä konsultointiin oppimis- ja kasvatustyön kysymyksissä koko kouluyhteisössä. Työrauhan parantamisen, oppimisvaikeuksien huomioimisen sekä psykiatrisiin häiriöihin liittyvien yksilöllisten tukitoimien viivytyksetön käynnistäminen ehkäisee parhaimmillaan tilanteiden komplisoitumisen koko kouluyhteisöissä. Koska ahdistus- ja tarkkaavuuden häiriöt ovat yleisiä, psykologien erityisosaamista hyödynnetään konsultoinnin ohella arjen havainnoinneissa oppilaitoksissa ja kouluissa osana yhteistyötä ja luonnollisena osana yhteisön arkea. Yksilön ja yhteisön hyvinvointi ovat kiinteästi sidoksissa toisiinsa, psykologien ja kuraattoreiden aktiivinen osallistuminen koulun ja oppilaitoksen kulttuurin ja ilmapiirin hyvinvointia edistävään suunnittelu- ja kehittämistyöhön sisältyy työn keskeisiin tehtäviin. Oppilas- ja opiskeluhuoltolain 9a §:ssä säädetään opiskeluhuollon henkilöstömitoituksesta. Mitoituksen yhtenä tavoitteena on ollut parantaa myös yhteisöllisen työn resurssia ja se on parantanut mahdollisuuksia kuraattorien ja psykologien voivat toimia entistä kiinteämmin koulujen ja verkostojen yhteisöllisinä kehittäjinä ja osallisina työryhmissä.

THL on laatinut vuonna 2023 suosituksen kouluterveydenhoitajien ja -lääkärien työaikaominaisuudesta. Suosituksessa yhteisölliseen työhön on varattu aikaa terveydenhoitajalle 15 % ja lääkärille 4 % työajasta. THL:n Opiskeluhuoltopalvelujen seuranta -kyselyssä OPA 2024 yhteisölliseen työhön käytetyn työaikaosuuden mediaani terveydenhoitajilla 10 % (kvartiiliväli 5-11), lääkärillä 0 % (kvartiiliväli 0-1), (Hietala-Peltola ym 2024; kysely toteutetaan joka toinen vuosi, seuraava tiedonkeruu on keväällä 2026). Kouluterveydenhuollossa

ei suosituksen mukainen aika toteudu. Erityisesti lääkärin työaika ei yhteisölliseen työhön riitä, koska yksilökohtainen työ, erityisesti terveydenhuoltoasetuksen mukaiset terveystarkastukset sekä erilaiset kontrollit vievät koululääkärin työaikaa. Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon resurssia on viime vuosina tarvittu aikaisempaa enemmän ADHD-seurantoihin ja erityisesti lääkäreiden työpanosta diagnostiikkaan. Myös 1.5.2025 voimaan tullut terapiatakuulainsäädäntö on lisännyt hyvinvointialueen oppilas- ja opiskeluhuollon henkilöstön lakisääteisiä tehtäviä. Perhekeskukseen vuoden 2026 talousarviossa kohdennetut lääkärivirat parantavat tilannetta ja osaltaan helpottaa myös yhteisöllisen työn resurssointia, kunhan rekrytoinnit tuottavat tulosta.

Järjestöjen työ tukee koulujen yhteisöllistä opiskeluhuoltoa. Esim. Varsinais-Suomen lastensuojelujärjestöjen Linkki-toiminta voi auttaa ryhmäytymisessä tai luokkayhteisöjen ongelmatilanteiden purkamisessa.

Yhteisöllisen opiskeluhuollon yhteinen suunnittelu

Oppilashuoltolaki § 13 määrittää opiskeluhuollon suunnittelusta yhteistyössä, ja 13a §:ssä opiskeluhuollon suunnitelmista, ja 14 ja 14a §:ssä opiskeluhuollon yhteistyöryhmistä. Yhteinen suunnittelu tehdään kuntien ja hyvinvointialueen kanssa koulu- ja oppilaitoskohtaisesti, kunta- tai koulutuksenjärjestäjäkohtaisesti sekä alueellisena kaikkien kuntien ja koulutuksenjärjestäjien sekä Varhan välisenä. Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä on hyvinvointialueen ja kuntien välinen yhteistyöfoorumi. Ryhmä seuraa opiskeluhuollon toteutumista, resurssointia sekä opiskeluhuollon palvelujen tarpeeseen vaikuttavia toimintaympäristön muutoksia ja ilmiöitä. Ryhmä on ollut myös laatimassa alueellista opiskeluhuoltosuunnitelmaa. Suunnitelman toimeenpano-osiossa on toimenpiteenä Laaditaan toimeenpano-ohjelma, jossa avataan yhteisöllisen ja yksilöllisen työn periaatteet. Toimeenpano-ohjelma on laadittava kuluvan vuoden aikana.

Johtopäätös

Yhteisöllinen opiskeluhuolto on hyvinvointialueen lakisääteinen tehtävä. Varhan oppilashuollon henkilöstö toteuttaa sitä tiiviissä yhteistyössä kuntien ja koulutuksen järjestäjien kanssa kouluissa ja oppilaitoksissa. Yhteisöllisen työn suunnittelu on myös yhteistyötä, joka toteutuu koulu- ja oppilaitostasolta hyvinvointialueetasolle. Yhteiselle suunnittelulle on rakenteet ja alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma toimii hyvin lakisääteisenä pohjana aloitteessa esitetylle toimintasuunnitelmalle. Alueellisen opiskeluhuoltosuunnitelman toimeenpanon yhtenä painopisteenä on yhteisöllinen opiskeluhuolto.

Sote-palveluiden tulosaluejohtajan päätösehdotus

Sote-palvelulautakunta päättää esittää aluehallitukselle, että edellä asian selostuksessa kuvattu vastaus annetaan aluevaltuustolle tiedoksi.

Kokouskäsittely

Merkittiin, Jani Kurvinen poistui etänä kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus 13.4.2026

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Enn.ehk. ja yhteisöll. hyvinvointityön vahvist. kouluissa ja oppil., aloite

§ 111 Vastaus valtuustoaloitteeseen saumattoman perhekeskuspalvelun aidoksi integroimiseksi ensisijaisesti perhekeskuksissa

Diaarinumero

VARHA/5444/00.02.10/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Perhekeskusjohtaja Terhi Vierikko, lasten ja nuorten palvelujen integraatiopäällikkö Sirpa Kuronen

Selostus

Aiempi käsittely

Sote-palvelulautakunta 3.3.2026 § 31

Selostus

SDP:n valtuustoryhmä esittää aloitteessaan, että

- erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon henkilöstön välille luodaan tunnistetut yhteistoiminnalliset koulutuspolut ja konsultaatiot matalalla kynnyksellä kumpaankin suuntaan mahdollistaen
- Varhan tulee rakentaa verkostomaisen perhekeskuksen ohella perhekeskuksen tilakonsepti
- Varhan tulee varmistaa, että perheet saavat jatkossakin tietoa kolmannen sektorin toimijoista ja että perheet saavat jatkossakin kolmannen sektorin toimijoilta vertaisapua ja erilaisia palveluja lapsiperhearjen tukemiseksi.

Vastaus aloitteeseen

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen tulosryhmän perustaminen sote-palvelujen tulosalueelle vuoden 2025 alussa paransi ratkaisevasti perhekeskuspalvelujen yhteensovittamisen mahdollisuuksia. Tämän lisäksi tarvitaan edelleenkin palvelujen yhteensovittamista niin tulosryhmän sisällä lapsiperheiden erityispalvelujen kanssa kuin laajemmin lasten ja nuorten erikoissairaanhoidon, perusterveydenhoidon ja muiden sosiaalipalvelujen kanssa. Lasten, nuorten ja perheiden tarpeisiin vastaavien palvelujen ja palveluketjujen kehittäminen vaatii tuekseen myös yhteensovittavaa johtamista.

Osaamisen ja konsultaatiokäytäntöjen vahvistaminen

Osaamisen ja konsultaatiokäytäntöjen kehittämiseen oli vuosina 2023-2025 käytettävissä Kestävän kasvun Varsinais-Suomi -hankkeen (RRP) resurssia. Kehittämistyön pohjana oli Varhan strategia. Hankkeessa sekä lasten, nuorten ja perheiden palveluissa tunnistettiin koulutustarpeita ja toimimattomia tai puuttuvia konsultaatiokäytäntöjä. Tuloksena ovat olleet psykososiaalisen tuen ja hoidon ikäryhmäkohtaiset mallit (pikkulapset 0-6-vuotiaat ja perheet; lapset 7-12-vuotiaat ja perheet; nuoret 13-17-vuotiaat ja perheet), joissa monialainen yhteistyö ja konsultaatiot on kuvattu ennaltaehkäisevässä työssä, keskivaikeiden häiriöiden hoidossa, tuessa ja diagnostiikassa sekä vaikeiden ja komplisoituneiden häiriöiden diagnostiikassa ja hoidossa. Työntekijöitä on koulutettu vaikuttaviin psykososiaalisiin interventioihin. Terapiatakuun toimeenpano on huomioitu malleissa. Vastaavalla tavalla on laadittu monialainen alaikäisen päihdehoidon palvelupolku.

Vuoden 2025 aikana RRP-hankkeen tuella kehitettyjä toimintamalleja otettiin käyttöön. Konsultaatiokäytännöistä on sovittu ja uusia konsultaatiokanavia avattu. Monark-toimintamalli (avopediatrijohtoinen moniammatillinen arviointitiimi) kattaa myös koulut ja varhaiskasvatuksen, ja lisää kaikkien osallistuvien ammattilaisten ymmärrystä arvioitavista tilanteista. Toiminta on laajentunut kattamaan koko Varhan alueen. Avopediatrit antavat suoria konsultaatioita ensisijaisesti perhekeskuksen ja avoterveydenhuollon lääkäreille. Niin ikään RRP-hankkeessa kehitetty matalan kynnyksen Varhain-hoitajakonsultaatio on vakinaistettu vuoden 2026 alusta ja tarjoaa neuvontaa, ohjausta ja tukea nuorten perustason mielenterveysongelmien hoitotyöhön.

Lastensuojelun ja lapsiperhesosiaalityön konsultaatioyhteistyö lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian kanssa on tiiviimpää ja esim. sairaanhoitajakonsultaatioita on saatavilla. Vammaispalvelujen kanssa yhteistyötä, ohjauksikäytäntöjä ja prosesseja kehitetään lapsen kotona asumisen tukemisen VoimaVarha (ESR+) -hankkeessa. Yleisesti kehittämistyössä on todettu, että on hyödyllistä avata koulutuksia laajemmin eri tulosryhmien ja tulosalueiden ammattilaisille (esim. lasten ja nuorten perustason mielenterveys- ja päihdepalvelut sekä nuorisopsykiatria).

Varhan strateginen hanke 03 on laaja organisaation sisäisen kehittämisen kokonaisuus, jonka osahankkeissa jatketaan kehittämistyötä.

Osaamisen ja konsultaatiokäytäntöjen kehittäminen on hyvinvointialueen omaa peruskehittämistä ja se sisällytetään vuosittain koulutussuunnitelmiin. Se on myös osa Satakunnan ja Pohjanmaan hyvinvointialueiden kanssa tehtävää YTA-alueyhteistyötä.

Perhekeskuksen tilakonsepti

Perhekeskuksen tilakysymyksiä ratkotaan parhaillaan osana Varhan palveluverkkotyötä. Tavoitteena on löytää perhekeskuksen toiminnoille tilaratkaisut, jotka ovat asiakkaille hyvin saavutettavia ja mahdollistavat moniammatillisen yhteistyön. Sijoittuminen sote-keskusten tai sote-asemien yhteyteen mahdollistaa koko perheen sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut samassa paikassa, ja toisaalta se mahdollistaa resurssien järkevän yhteiskäytön. Uusien tilojen suunnittelussa tämä on helpommin huomioitavissa.

Kouluikäisten palveluissa oppilashuolto muodostaa jo lähtökohtaisesti moniammatillisen palvelukokonaisuuden, jota on täydennetty sairaanhoitajien tekemällä perustason mielenterveys- ja päihdetyöllä. Koulujen ja oppilaitosten kiinteistöt ovat ympäristöjä, joissa monialaisuus jo nyt toteutuu, esim. nuorisotyön tai järjestöjen toimiessa samoissa tiloissa. Varhan on tärkeätä osallistua jatkossakin aktiivisesti myös kuntien koulu-, oppilaitos- ja monitoimitalojen suunnitteluun, jotta tulevaisuudessa uudet tilat tukevat perhekeskuksen toimintaideaa.

Kolmannen sektorin toimintaedellytysten turvaaminen

Varhalla ja maakunnan lasten, nuorten ja perheiden kanssa työskentelevillä järjestöillä on vakiintuneet ja hyvät yhteistyösuhteet. Palveluohjaus kolmannen sektorin palveluihin on kiinteä osa asiakastyötä, mutta henkilöstön vaihtuessa se vaatii myös jatkuvaa koulutusta.

Varha on osaltaan halunnut turvata järjestöjen toimintaedellytyksiä; lapsiin, nuoriin ja perheisiin kohdistuvalle järjestötyölle myönnettiin väestöryhmäkohtaisesti tarkasteltuna suurin Varhan järjestöavustusosuus. Järjestöavustukset ovat Varhan keino tukea järjestöjen ylläpitämiä perhekeskuksen kohtaamispaikkoja, jotka ovat merkityksellisiä erityisesti pienten lasten perheille eri puolilla maakuntaa.

Perheiden mahdollisuutta löytää tarpeisiinsa soveltuva kolmannen sektorin palvelu parantaa myös viime vuonna käyttöön otettu hyvinvointiopastaja Etusivu ' Hyvinvointiopastaja. Kolmannen sektorin toimijat ovat Varhan ja kuntien rinnalla mukana myös yhteisövaikuttavuustyössä, jota Itsenäisyyden juhluvuoden lastenrahasto Itla tukee. Yhteisövaikuttavuus on viitekehys palveluja ja johtamista yhteensovittavalle kehittämiselle.

Johtopäätökset

Aloitteessa kiinnitetään aiheellisesti huomiota toimivaan yhteistyöhön ja osaamisen hyvään hyödyntämiseen Varhan sisällä sekä kolmannen sektorin toimintamahdollisuuksien turvaamiseen. Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen tulosryhmän perustaminen sote-palvelujen tulosalueelle vuoden 2025 alussa paransi merkittävästi myös perhekeskuspalvelujen yhteensovittamisen mahdollisuuksia. Perhekeskuksen toiminnan kehittymisen kannalta on tärkeää osaamistarpeiden tunnistaminen sekä henkilöstön, esihenkilöiden ja johdon kouluttaminen niin, että monialainen yhteistyö mielletään ennaltaehkäisevyyden ohella osaksi kaikkien työtä. Tutkitusti vaikuttavat työmenetelmät parantavat työn laatua ja vaikuttavuutta. Aloitteessa mainitut seikat ovat osa lasten, nuorten ja perheiden palvelujen jatkuvaa toimintaa ja yhteistyötä.

Sote-palveluiden tulosaluejohtajan päätösehdotus

Sote-palvelulautakunta päättää esittää aluehallitukselle, että edellä asian selostuksessa kuvattu vastaus annetaan aluevaltuustolle tiedoksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus 13.4.2026

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Perhekeskuspalvelun saumatonta integraatiota, valtuustaloite

§ 112 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien päihdehuollon sosiaalipalvelujen riittäviä resursseja

Diaarinumero

VARHA/23081/00.02.10/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Integraatiopäällikkö Teija Ahokas, työikäisten palvelujen johtaja Marika Lehtinen ja päihde- ja mielenterveyspalvelujen johtaja Tommi Väyrynen, tulosaluejohtaja Mikko Pakarinen

Selostus

Aiempi käsittely

Sote-palvelulautakunta 29.1.2026 § 12

Sote-palvelulautakunta 3.3.2026 § 32

Selostus

Otto Bruunin jättämässä vasemmistoliiton valtuustoryhmän ja yhteensä 30 aluevaltuutetun aloitteessa (aluevaltuusto 24.9.2025 § 95) koskien riittäviä resursseja päihdehuollon sosiaalipalveluihin esitetään, että budjettivalmistelussa vuodelle 2026 huomioidaan ainakin seuraavat asiat:

- varmistetaan, että talousarvion valmistelua ohjaa realistinen kuva päihdekuntoutujien ja sosiaalipalvelujen tilanteesta eri yksiköissä
- varmistetaan, että Varhan päihdekuntoutujien ja myös asumispalveluluiden krooninen alirahoitus saataisiin purettua
- varmistetaan hoitoa henkilölle, jolla on samanaikainen päihde- ja mielenterveysongelma
- varmistetaan, että Varha on varautunut lähiaikojen lisääntyvään palvelutarpeeseen päihdekuntoutujien sosiaalipalveluissa
- varmistetaan, että erotamme paremmin palveluketjuissa päihdeettömyyteen sitoutuneet päihdekuntoutujat ja aktiiviset huumeiden käyttäjät siten, että kaikkien palvelutarpeisiin voidaan lain edellyttämällä tavalla vastata (Liite 1)

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Sosiaalihuollossa tehtävä päihde- ja riippuvuustyö ja terveydenhuollon päihde- ja riippuvuushoito on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne muodostavat

toimivan kokonaisuuden muun sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa sekä hyvinvointialueella ja kunnissa tehtävän ehkäisevän päihdetyön kanssa.

Sosiaalihuollon päihde- ja riippuvuustyöllä tarkoitetaan hyvinvointialueen toteuttamia sosiaalipalveluja ja muuta yksilöön ja yhteisöihin kohdentuvaa toimintaa, jolla vähennetään ja poistetaan päihteisiin ja riippuvuuskäyttäytymiseen liittyviä, hyvinvointia ja turvallisuutta vaarantavia tekijöitä, vastataan päihneiden ongelmakäytöstä tai muusta riippuvuuskäyttäytymisestä aiheutuvaan tuen tarpeeseen sekä tuetaan päihteettömyyttä ja riippuvuuskäyttäytymisestä irrottautumista.

Päihde- ja riippuvuushoito kuuluu terveydenhuollon vastuulle. Päihde- ja riippuvuushoitoon kuuluvat ohjaus ja neuvonta, päihdehäiriöiden ja muiden riippuvuushäiriöiden ehkäiseminen, tutkimus, hoito ja kuntoutus monimuotoisina palveluina ja välittömän vieroitushoidon antaminen kiireellisenä hoitona. Vakavissa päihde- ja riippuvuushäiriöissä tarvitaan usein samanaikaisesti sosiaalihuollon palveluja, jolloin palveluja on tarkoituksenmukaista järjestää sovittamalla ne yhteen.

Sosiaalihuoltolain 25 § mukaiset mielenterveyspalvelut ja 24 a § mukaiset päihde- ja riippuvuustyön erityiset palvelut ovat pääosin yleisen järjestämisvelvollisuuden alaan kuuluvia määrärahasidonnaisia palveluja. Hyvinvointialueella ei siis lähtökohtaisesti ole velvollisuutta myöntää palveluja, mikäli sen talousarviossaan palveluihin varaama määräraha on loppunut. Mielenterveys- ja päihdepalveluihin on budjetoitu riittävästi alueen väestön palvelutarpeeseen nähden ja ylitykset ovat johtuneet asumispalvelujen ostopalvelujen hintojen korotuksesta, johon ei oltu varauduttu.

Päihde- ja riippuvuushoidon osalta hoitoonpääsyssä ei ole ollut merkittäviä haasteita vuonna 2025: 9/25 hoitotakuun mukaisesti avohoitoon pääsi 86 % potilaista, mikä on yli tälle vuodelle asetetun tavoitteen. Laitoskatkaisuhoidon on päässyt tänä vuonna aina hoidon tarpeen ollessa kiireellistä ja kiireettömänkin vieroituksen osalta muutaman päivän sisällä. Lääkinnällisenä kuntoutuksena järjestettävään laitospalveluun päihdekuntoutukseen potilaat ovat vuonna 2025 päässeet hoitotakuun puitteissa joko omiin tai ostopalveluihin.

Palveluiden kustannuskehitystä ja käyttöasteita seurataan osana Varhan talouden ja toiminnan seuranta. Talousarvion valmistelun perustana käytetään ajantasaisia asiakastilastoja, palvelutarve-ennusteita ja yksikkökohtaista seurantatietoa. Näiden pohjalta muodostetaan realistinen kuva eri palveluyksiköiden tilanteesta ja resurssitarpeesta.

Varha seuraa aktiivisesti palvelutarpeiden kehitystä ja tekee ennakoivaa varautumista palvelujen kysynnän kasvuun. Tämä toteutetaan mm. henkilöstöresursoinnin, ostopalvelusopimusten ja palvelurakenteen optimoinnin avulla. Lisäksi Varha on juuri laatinut päivitettyä alueellista hyvinvointisuunnitelmaa, jossa tunnistetaan riskitekijöitä palvelutarpeiden kasvuun ja suunnitellaan tarvittavat ehkäisevät toimenpiteet yhteistyössä kuntien ja kolmannen sektorin kanssa.

Varhassa kaikille asiakkaille pyritään tarjoamaan heidän tilanteeseensa sopivaa tukea, hoitoa ja palveluja. Palvelut pyritään aina kohdentamaan asiakkaan toipumisvalmiuden ja päihdeettömyyden tason mukaisesti. Sosiaalihuollon asumispalveluissa tämä tarkoittaa esimerkiksi erillisiä yksiköitä päihteitä aktiivisesti käyttäville asiakkaille. Päihdeettömyyteen sitoutuneiden kuntoutujien osalta tavoitteena on tarjota toipumista edistävä ja kuntoutumista tukeva palveluympäristö, kun taas aktiivisesti päihteitä käyttävien asiakkaiden kohdalla painopiste on ensisijaisesti haittoja vähentävissä ja matalan kynnyksen palveluissa. Asiakkaan saama palvelu perustuu yksilöllisen palvelutarpeen ja hoidon tarpeen arviointiin, jonka perusteella laaditaan yksilöllinen asiakas- ja hoitosuunnitelma yhdessä potilaan/asiakkaan kanssa monialaisesti. Varhassa on lisäksi otettu käyttöön sote-työparimalli, jossa mielenterveys- ja päihdepalveluiden sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijät toimivat yhdessä asiakkaan kanssa. Tavoitteena on varmistaa, että asiakkaat saavat tarvitsemansa tuen, palvelut ja hoidon oikea-aikaisesti ja ilman, että he jäävät eri palvelusektoreiden väliin.

Varha on varautunut lähiaikojen lisääntyvään palvelutarpeeseen päihdekuntoutujien sosiaali- ja terveyspalveluissa. Uudet Monipalvelukeskus Toivon tilat takaavat saavutettavammat palvelut, yhtenäisemmän sosiaali- ja terveydenhuollon päihde- ja mielenterveyspalveluiden kokonaisuuden ja enemmän asiakaspaikkoja. Päihdehuollon monipalvelukeskus Toivon uusiin tiloihin muuttivat marraskuussa ensimmäisenä Turun päiväkeskus ja tilapäismajoitus Etappi, terveysneuvontapiste Milli sekä mielenterveys- ja päihdetyön sosiaalityö. Terveysneuvontapiste Milli tarjoaa palveluita suomensisäisiä huumeita käyttäville sekä heidän läheisilleen. Päiväkeskus ja tilapäismajoitus Etappi tarjoaa päivätoimintaa sekä lyhytaikaista tilapäistä päihdehuollon asumispalvelua 18 vuotta täyttäneille asunnottomille. Monipalvelukeskus Toivossa toimivan tilapäismajoitus Etapin asiakaspaikkamäärä nousee 16:sta 26:een.

Varha on avannut Uuteenkaupunkiin Varsinais-Suomen ensimmäisen sosiaali- ja terveydenhuollon päihdepalveluiden yhteisen neuvontapisteen päihteitä käyttäville

henkilöille marraskuun alussa. Neuvonta vähentää huumausaineiden riskikäyttöä sekä siitä yksilölle ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja ja kustannuksia. Uudenkaupungin sosiaali- ja terveysneuvontapiste on Varsinais-Suomen ensimmäinen toimipaikka, jossa päihteitä käyttävä asiakas voi yhdellä käynnillä kysyä ja jutella niin kehon tai mielen terveyteen kuin esimerkiksi toimeentuloon liittyvistä kysymyksistä. Neuvontapisteellä Varha vastaa todettuun palvelutarpeeseen Uudenkaupungin alueella.

Salon Seudulle on avautumassa haittoja vähentävä laajemman palvelun yksikkö alkuvuodesta 2026. Se tarjoaa muun muassa päiväkeskuspalvelua, etsivää sosiaalityötä sekä kohderyhmän pariin jalkautuvaa päihde- ja riippuvuushoitoa sekä terveysneuvontaa. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden palvelualue valmistelee parhaillaan matalan kynnyksen päihdevastaanottojen käynnistämistä Turussa ja Salossa helpottamaan hoitoon pääsyä. Turussa matalan kynnyksen päihdevastaanoton henkilöstön on tarkoitus myös jalkautua Monipalvelukeskus Toivon.

Varsinais-Suomessa rakennetaan parhaillaan haittoja vähentävän päihdetyön palvelukokonaisuutta. Päihteiden riskikäyttäjille suunnatuissa palveluissa sosiaali- ja terveydenhuolto toimivat jatkossa tiiviisti yhdessä, koska asiakkailta on usein samaan aikaan sekä terveydenhuollon että sosiaalipalveluiden tarve. Tavoitteena on vähentää yksilöön itseensä kohdistuvaa päihteiden käytön aiheuttamaa haittaa ja ehkäistä tartuntatautien leviämistä ja riskikäytön lieveilmiöitä.

Palveluita uudistetaan edelleen siten, että ne vastaavat alueiden tarpeisiin. Uudistukset perustuvat sekä lakimuutoksiin että hankeyhteistyössä kerättyyn tietoon ja kokemuksiin. Talousarvion 2026 strategisen hankkeen 2 (Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelujen toimiva palveluketju ja palvelurakenteen keventäminen) toteutumista edistetään ripeästi yhteistyössä asiakastyötä tekevän henkilöstön kanssa. Palveluiden saatavuutta, vaikuttavuutta ja resurssien riittävyttä arvioidaan suhteessa asiakastarpeeseen.

Yhteenveto

Talousarvion valmistelua ohjaavat ajantasaiset asiakastilastot, palvelutarveennusteet ja yksikkökohtaiset seurantatiedot, joiden kautta saadaan mahdollisimman realistinen kuva eri palveluyksiköiden tilanteesta ja resurssitarpeesta. Palveluiden kustannuskehitystä ja käyttöasteita seurataan osana Varhan talouden ja toiminnan seurantaa.

Asiakkaille pyritään tarjoamaan heidän tilanteeseensa sopivaa tukea, hoitoa ja

palveluja. Palvelut pyritään aina kohdentamaan asiakkaan toipumisvalmiuden ja päihteettömyyden tason mukaisesti. Terveystuollon käyttämien päihde- ja riippuvuusongelmien hoitomenetelmien ja sosiaaliuollon käyttämien työmenetelmien valikoimaa pyritään aktiivisesti laajentamaan, jotta Varhan palveluissa olisi mahdollista vasta paremmin päihdeongelmista kärsivien moninaiisiin tarpeisiin. Asiakkaan saama palvelu perustuu yksilöllisen palvelutarpeen ja hoidon tarpeen arviointiin, jonka perusteella laaditaan yksilöllinen asiakas- ja hoitosuunnitelma yhdessä potilaan/asiakkaan kanssa monialaisesti.

Varha on varautunut lähiaikojen lisääntyvään palvelutarpeeseen päihdekuntoutujien sosiaali- ja terveystuolluissa palveluita uudistamalla ja kehittämistyö jatkuu edelleen.

Aiempi käsittely

Sote-palvelulautakunta on käsitellyt asiaa kokouksessaan 29.1.2026 § 12 ja päätti palauttaa asian valmisteluun.

Yllä olevassa aloitevastauksessa on huomioitu lautakunnan palauttamispäätöksen yhteydessä esittämät muutokset: Talousarvion 2026 strategisen hankkeen 2 (Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelujen toimiva palveluketju ja palvelurakenteen keventäminen) toteutumista edistetään ripeästi yhteistyössä asiakastyötä tekevän henkilöstön kanssa. Palveluiden saatavuutta, vaikuttavuutta ja resurssien riittävyttä tulee arvioida suhteessa asiakastarpeeseen.

Yllä olevassa aloitevastauksessa on huomioitu lautakunnan esittämät muutokset.

Sote-palveluiden tulosaluejohtajan päätösehdotus

Sote-palvelulautakunta päättää esittää aluehallitukselle, että edellä asian selostuksessa kuvattu vastaus annetaan aluevaltuustolle tiedoksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus 13.4.2026

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Riittävät resurssit päihdehuollon sosiaalipalveluihin, valtuustoaloite

§ 113 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien systemaattista laadunhallintaa ja ulkoisen auditoinnin vahvistamista

Diaarinumero

VARHA/25458/00.02.10/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

johtajaylilääkäri Pirjo Mustonen
sosiaalityön johtaja Soile Merilä
hoitotyön johtaja Tarja Heino-Tolonen
laatupäällikkö Terhi Tuomola

Selostus

Reijo Grönfors ja kahdeksan muuta alue- ja varavaltuutettua ovat tehneet 22.10.2025 (110 §) valtuustoaloitteen koskien systemaattisen laadunhallinnan ja ulkoisen auditoinnin vahvistamista Varsinais-Suomen hyvinvointialueella (Varha). Aloitteessa esitetään, että Varhan hallitus käynnistää ohjelman, jonka tavoitteena on vahvistaa koko organisaation systemaattista laadunhallintaa, mahdollistaa yksiköille ja tulosalueille ulkoisen auditoinnin ja sertifiointin hankkimisen, ja asettaa tavoitteeksi vaiheittaisen etenemisen sekä ensin yksiköiden, sitten tulosalueiden ja lopulta koko Varhan sertifiointin.

Aloitteessa tuodaan esiin, että SHQS-laaturjestelmä on aikaisemmin tarjonnut alueellemme vahvan perustan sosiaali- ja terveydenhuollon laadun, turvallisuuden ja kustannustehokkuuden kehittämiseksi. Hyvinvointialueuudistuksen myötä järjestelmällinen laadunhallintatyö on kuitenkin jäänyt osin suurten rakenteellisten muutosten varjoon. Aloitteessa tuodaan lisäksi esiin, että ulkoinen auditointi ja sertifiointi (esimerkiksi SHQS) tarjoavat riippumattoman varmistuksen toiminnan laadusta ja sen kehittämisestä. Sertifiointi on organisaatiolle konkreettinen tunnustus hyvästä johtamisesta ja sitoutumisesta laatuun, ja se toimii myös vahvana motivaatiotekijänä henkilöstölle. Aloitteessa painotetaan, että laatujohtaminen ei ole byrokratiaa, vaan tapa johtaa ihmisiä ja prosesseja niin, että virheet vähenevät, työ sujuvoituu ja resurssit kohdentuvat paremmin. Laadunhallinta perustuu mitattavaan tietoon ja jatkuvaan parantamiseen, mikä vahvistaa sekä työn laatua että taloudellista kestävyyttä.

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Varsinais-Suomen alueella on ennen hyvinvointialueuudistusta ollut SHQS-

laatustandardi (Social and Health Quality Standard) hyvin laajasti käytössä eri kunnissa ja organisaatioissa. SHQS-standardin käyttöoikeus on vuonna 2022 ollut hankittuna Varsinais-Suomen alueella 21/27 kunnassa, Paimio-Sauvo kansanterveystyön kuntayhtymästä Paimion sosiaalipalveluilla, KTO-kehitysvamma-alan tuki ja osaamiskeskuksella, Varsinais-Suomen lastensuojelukuntayhtymällä ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirillä. Suuressa osassa kuntia ja organisaatioita SHQS-standardia oli hyödynnetty ennen Varhalle siirtymistä jo usean vuoden ajan. SHQS ulkoinen laaduntunnustus oli Varhalle siirryttäessä voimassa 12/27 kunnassa, KTO-kehitysvamma-alan tuki - ja osaamiskeskuksessa ja Varsinais-Suomen lastensuojelukuntayhtymässä. Ulkoisen laaduntunnustuksen piirissä oli myös Raision sosiaali- ja terveystyöpalveluista Raision suun terveydenhuolto.

Varhalla on linjattu, että tulosalueet voivat itse päättää SHQS:n käyttöönotosta, ja SHQS -standardin käyttöoikeus on tällä hetkellä käytettävissä koko Varhan henkilöstölle. SHQS-standardi on käytössä Tyks sairaalapalveluiden tulosalueella ja Pelastus- ja ensihoidon palveluista ensihoidossa. Muiden Varhan tulosalueiden kanssa on SHQS-standardin käyttöönotosta käyty keskusteluja, ja ainakin Ikääntyneiden palveluissa ollaan parhaillaan tekemässä SHQS-standardin käyttöönottosuunnitelmaa. SHQS:n lisäksi joissakin yksiköissä on perusteltua edelleen käyttää muita akkreditoituja toimintospesifejä laatustandardeja. Tällaisia yksiköitä on esimerkiksi kuvantamisessa, laboratoriotoinnoissa ja lääkehuollossa. Näissä yksiköissä on SHQS-standardia otettu käyttöön soveltuvien tukemaan toimintospesifejä laatustandardeja.

Lisäksi SHQS on kytketty Varhassa osaksi omavalvontaohjelmaa, ja laatustandardi tukee omavalvonnan sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden toteutumista ja varmistamista organisaation eri yksiköissä. Varhan omavalvonnan poikkihallinnollisessa työryhmässä on käyty keskustelua asiaan liittyen ja todettu, että tulosalueiden kannattaa hyödyntää SHQS itsearviointeihin ja sisäisiin auditointeihin tukemaan omavalvonnassa havaittuja kehittämistarpeita.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Systemaattinen laadunhallinta ja ulkoisen auditoin. vahvist., valtuustoaloite

§ 114 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien erityistä tukea tarvitsevien palveluiden ja tukimuotojen saavutettavuuden parantamista

Diaarinumero

VARHA/30720/00.02.10/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Kehittämispäällikkö Susanne Klemets

Asiakkuuspäällikkö Riku Laurila

Selostus

Varsinais-Suomen hyvinvointialueella jätettiin 3.12.2025 valtuustoaloite, jossa esitetään, että Varsinais-Suomen hyvinvointialue kokoaa selkokielisen ja helposti löydettävän verkkosivukokonaisuuden diagnoosin jälkeisistä palveluista ja tukimuodoista, kuvaa eri toimijoiden vastuut, nimeää sisällön ylläpidosta vastaavan tahon, hyödyntää järjestöjen ja kokemustoimijoiden osaamista sekä toteuttaa kokonaisuuden ensin neurokirjon kohderyhmälle ja laajentaa sen myöhemmin muihin erityistä tukea tarvitseviin.

Vastaus aloitteeseen

Verkkosivukokonaisuuden valmistelu

Kiitämme aloitteesta. Siinä on tuotu esiin tärkeä kehitysehdotus, jonka Varsinais-Suomen hyvinvointialueella otamme valmisteluun. Varsinkin diagnoosin jälkeisten palvelujen ja tarpeellisen tiedon tulee löytyä aiempaa selkeämmin verkkopalvelustamme. Aloitamme verkkosivukokonaisuuden toteutuksen lasten ja nuorten kohderyhmästä ja tavoittelemme kuvauksen julkaisua kuluvan vuoden aikana. Tulemme hyödyntämään verkkosivusisältöjen laadinnassa Varhan oman henkilöstön lisäksi myös järjestöjen sekä kokemusasiantuntijoiden osaamista. Valmiin sisällön ylläpidosta vastaa perhekeskuspalvelut. Sivukokonaisuuden teknisen ylläpidon vastuu on viestintä- ja asiakkuuspalveluissa.

Käynnissä oleva kehittämistyö

Neurokirjon piirteet koskettavat suurta määrää lapsia ja nuoria. Keskittymisen haasteisiin liittyen on laadittu Varha-tasoinen palveluketju, jonka pääpaino on alkuselvittelyssä ja psykososiaalisen tuen tarjoamisessa. Kehittämisessä on pyritty varmistamana yhteiset työhjeet ja työnjako, niin että voidaan välttää

tarpeettomia tutkimusjonoja ja ohjata perheet suoraan arkea helpottavan avun piiriin. Neurokirjon haasteista johtuva palvelutarve näkyy myös sosiaalipalveluiden asiakasohjaus Soihdussa ja tähän tarpeeseen ollaan vahvistamassa lasten, nuorten ja vanhempien tukea palvelutarpeen arvioinnin aikana.

Varha kehittää tänä vuonna myös neurokirjon lasten ja nuorten palveluja osana valtakunnallista Kuntoutus neurokirjon lasten ja nuorten arjessa -projektia (Kirjo-projekti). Tavoitteena on sujuvoittaa perheiden arkea ja vahvistaa oikea-aikaista tukea lasten ja nuorten omissa kasvuympäristöissä. Varhassa luotu Lasten ja nuorten keskittymishaasteiden palveluketju esitellään keväällä 2026 alueen peruskoulujen henkilöstölle. Toinen Kirjo-projektin tavoite on kehittää kuntien sivistystoimien sekä Varhan yhteistyötä neurokirjon lasten ja nuorten palveluissa. Palvelujärjestelmässä haasteita onkin tunnistettu erityisesti tuen oikea-aikaisuudessa, palvelujen yhteensovittamisessa sekä eri toimijoiden välisessä yhteistyössä.

Lisäksi Varhan järjestöavustuksista tullaan osoittamaan 35 000 euroa "Kotiin vietävä tuki lapsiperheiden vanhemmille lapsen keskittymisen haasteissa" -toiminnan pilotointiin. Tähän haetaan järjestökumppania/-kumppaneita.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Erit. tukea tarv. palv. ja tukimuotojen saavutettavuuden parantaminen, aloite

§ 115 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien maksukaton seurannan automatisointia Varsinais-Suomen hyvinvointialueella

Diaarinumero

VARHA/28376/00.02.10/2024

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Ville Rajahalme, talousjohtaja
Else-Mari Vuosjoki, talouspalvelupäällikkö

Selostus

RKP:n valtuustoryhmä esittää 13.11.2024 päivätyssä aloitteessaan, että Varsinais-Suomen hyvinvointialue (myöhemmin Varha) selvittää mahdollisuuden asiakkaiden maksukaton automaattiseen seuraamiseen siten että asiakkaille menisi automaattinen ilmoitus maksukaton täyttymisestä silloin kun terveydenhuoltopalvelujen maksukatto täyttyy. Aloitteessa on todettu, että maksukaton automaattisella seurannalla hyvinvointialue välttyisi turhalta byrokratialta, kun maksukaton täyttymisen jälkeen maksettuja maksuja joudutaan selvittämään jälkijättöisesti asiakkaan ja hyvinvointialueen yhteistyössä. Muun muassa KELAn järjestelmät tukevat tällä hetkellä lääkeostojen vuosiomavastuun täyttymistä automaattisesti.

Vastaus aloitteeseen

Maksukaton määritelmä

Julkisen terveydenhuollon asiakasmaksuissa on kalenterivuositainen maksukatto. Maksukatolla tarkoitetaan potilaan maksamille julkisen terveydenhuollon tietyille maksuille säädettyä enimmäismäärä, joka on 1.1.2026 alkaen 815 euroa. Maksukaton ylittymisen jälkeen maksukattoon sisältyvät terveydenhuollon palvelut ovat asiakkaalle maksuttomia asianomaisen kalenterivuoden loppuun lukuun ottamatta lyhytaikaista laitoshoidtoa, josta peritään alennettu hinta. Maksujen yhteismäärää laskettaessa huomioidaan kalenterivuoden aikana kertyneet maksut sen mukaan, milloin asiakas on saanut palvelua. Siten laskun maksupäivällä ei ole vaikutusta maksukaton laskentaan. Alle 18-vuotiaan lapsen ja nuoren käyttämistä palveluista perityt maksukattoa kerryttävät maksut otetaan huomioon yhdessä hänen toisen vanhempansa tai muun huoltajan maksujen kanssa (laillinen huoltaja).

Tällä hetkellä asiakasmaksulain 6a §:n mukainen vastuu maksukaton täyttymisen seurannasta on asiakkaalla. Seuranta on kuitenkin erittäin työlästä, sillä asiakkaan tulee tunnistaa maksukattoa kerryttävät maksut laskuilta, ynnätä maksukattoa kerryttäneet maksut yhteen ja täyttymisvaiheessa ilmoittaa hyvinvointialueelle maksukaton täyttymisestä.

Maksukaton seurannan nykykäytännöstä

Asiakkaiden tilanteen helpottamiseksi Varhan talouspalvelukeskus seuraa maksukaton täyttymistä asiakkaittain laskutuksen yhteydessä. Seuranta on osittain järjestelmäavusteista ja laskennan loppuun suorittaminen edellyttää manuaalista laskentaa asiakkaan palveluiden suorittamispäivän mukaan. Mikäli maksukatto täyttyy, laskutetaan palvelut maksukaton täyttymissäntöjen mukaisesti. Mikäli asiakas on maksanut maksukattoon sisältyvistä palveluista maksuja enemmän kuin 815 euroa (vuonna 2026), hyvitetään asiakkaalle liikaa suoritettuja maksut takaisin.

Maksukaton automaattisen seurannan esteenä ovat erityisesti käytössä oleviin järjestelmiin liittyvät tekniset rajoitteet. Lähtökohtaisesti seuranta pitäisi pystyä tekemään täysin automatisoidusti järjestelmissä, mutta puutteet toiminnallisuuksissa ovat johtaneet Varhassa ja laajemminkin hyvinvointialueilla erilaisiin käytänteisiin, joissa seuranta nojautuu automaation ja manuaalisen työn yhdistelmään. Maksukaton automaattinen seuranta ei muun muassa taivu tilanteisiin, joissa asiakas käyttää eri hyvinvointialueiden maksukattoa kerryttäviä palveluja.

Maksukaton seurannan automatisoinnin jatkokehityksestä

Varhan näkemyksen mukaan maksukaton seurannan automatisointi on erittäin tärkeä kehityskohde asiakaskokemuksen parantamiseksi sekä ylimääräisen hallinnollisen työn välttämiseksi. Asiakkaan näkökulmasta automatisointi toisi merkittäviä hyötyjä sillä se vähentäisi asiakkaalle kohdistuvaa seurantataakkaa, mahdollistaisi laskutuksen mukautumisen maksukaton täytyttyä oikea-aikaisesti sekä vähentäisi asioinnin tarvetta maksukattoon liittyvissä kysymyksissä. Erityisesti taannehtivat hyvityspyynnöt ovat sekä asiakkaita kuormittavia että hyvinvointialuetta työllistäviä. On myös huomioitava, että monelle sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaalle maksukaton täyttymisen tekninen seuranta ja laskenta voi terveydellisistä syistä tai muusta tekijästä johtuen olla erityisen haastavaa, joka osaltaan korostaa automaation tarvetta jo asiakkaan oikeuksienkin toteutumisen varmistamiseksi.

Varha pyrkii varmistamaan maksukaton seurannan automaation parantumisen siltä osin, kun kyse on hyvinvointialueen omassa hallinnassa olevista järjestelmistä ja niihin liittyvästä kehitystyöstä. Hyvinvointialueella on käynnistymässä vuoden 2026 aikana taloushallinnon perusjärjestelmien kilpailutus sekä erinäisiä automaatiohankkeita, joiden yhteydessä maksukaton laskentaan ja seurantaan liittyvät vaatimukset arvioidaan huolellisesti. Myös toimintaprosesseja arvioidaan tulevaisuudessa uudelleen erityisesti asiakaskokemuksen parantamiseksi edellä mainitulla tavalla.

Maksukaton seurannan automatisointi on tärkeä kysymys myös kansallisella tasolla, sillä maksukaton seurannan automaatioon liittyvät haasteet ovat hyvinvointialueita laajasti koskettavia. Muun muassa asiakkaiden useille hyvinvointialueille suuntautuva palvelujen käyttö haastaa maksukaton seurantaa erityisesti tiedon liikkuvuuteen liittyvien rajoitteiden vuoksi. Kansallisesti yhdenmukaiset maksukaton seurannan käytännöt parantaisivat asiakaskokemusta, edistäisivät asiakkaiden yhdenvertaista kohtelua sekä mahdollistaisivat tehokkaamman tietojärjestelmien kehittämisen kansallisten linjausten perusteella. Siksi asian ratkaisemista tulisi tarkastella myös valtakunnallisessa yhteistyössä hyvinvointialueiden, valtion ja järjestelmätoimittajien kesken.

Kansallisella tasolla maksukaton automaattisen seurannan sujuvoittaminen voisi toteutua esimerkiksi valtakunnallisen tietoallas- tai Kanta.fi-ratkaisun kautta, johon hyvinvointialueet toimittaisivat asiakastasoiset laskutustiedot palveluittain, minkä perusteella maksukaton laskenta pystyttäisiin suorittamaan holistisesti automaation keinoin. Hyvinvointialueilla olisi kansallisesti ajantasainen tieto asiakkaan palveluista ja niiden suorittamisjärjestyksestä ja laskutuksessa maksukattosäännökset kyettäisiin huomioimaan oikea-aikaisesti.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä aloitteeseen annetun vastauksen tiedoksi ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

1. Maksukaton seuranta tulee automatisoida Varhassa, valtuustoaloite

§ 116 Uusien varavaltuutettujen määrääminen**Diaarinumero**

VARHA/10805/00.00.01.00/2025

Selostus

Vaalilain 143 m §:n mukaan, jos valtuuston toimikauden aikana varavaltuutettujen määrä jää vajaaksi, aluevaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja hyvinvointialueesta annetun lain 25 §:n mukaisesti. Hyvinvointialuelain 25 §:n 1 momentin mukaan valtuutetuille valitaan varavaltuutettuja jokaisen vaaleissa esiintyneen vaaliliiton, puolueen ja yhteislistan ensimmäisistä valitsematta jääneistä ehdokkaista sama määrä kuin valtuutettuja, kuitenkin vähintään kaksi.

Aluevaalilautakunta on kokouksessaan 17.3.2026 § 5-7 määrännyt uusia varavaltuutettuja Vasemmistoliiton valtuustoryhmään, Keskustan valtuustoryhmään sekä Perussuomalaisten valtuustoryhmään seuraavasti:

1. Aluevaalien vaalituloksen mukaan Vasemmistoliiton valtuustoryhmän varavaltuutetuksi nousee sijaantulojärjestyksessä Sonja Siikanen.
2. Aluevaalien vaalituloksen mukaan Keskustan valtuustoryhmän varavaltuutetuksi nousee sijaantulojärjestyksessä Juha Lehtinen.
3. Aluevaalien vaalituloksen mukaan Perussuomalaisten valtuustoryhmän varavaltuutetuksi nousee sijaantulojärjestyksessä Mikko Taavitsainen.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä uusien varavaltuutettujen määräämisen tiedoksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 117 Aluevaltuuston kokousaikataulun vahvistaminen syksyille 2026**Diaarinumero**

VARHA/24497/00.02.00/2025

Selostus

Hallintosäännön 114 §:n mukaan aluevaltuusto kokoontuu päättämääräaikoina ja myös silloin, kun aluevaltuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi.

Aluevaltuustolle voidaan lisäksi järjestää tarvittaessa seminaareja, joiden ajankohta päätetään erikseen.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että se päättäisi kokoontua syksyllä 2026 seuraavasti:

- ke 30.9.2026 klo 18:00
- ke 28.10.2026 klo 18:00
- ke 2.12.2026 klo 18:00

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 118 Aluehallituksen kokousaikataulu syksyille 2026**Diaarinumero**

VARHA/23552/00.02.01/2025

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Jari-Pekka Tuominen

Selostus

Hallintosäännön 160 § mukaan aluehallitus päättää kokoustensa ajan ja paikan. Kokous pidetään myös, mikäli puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö aluehallituksen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan. Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää pitää kokoukset aikavälillä 1.8. - 31.12.2026 seuraavasti:

- 17.8.2026 klo 9.30
- 31.8.2026 klo 9.30
- 14.9.2026 klo 9.30
- 21.9.2026 klo 9.30 (30.9.2026 AV asiat)
- 28.9.2026 klo 9.30
- 12.10.2026 klo 9.30
- 19.10.2026 klo 9.30 (28.10.2026 AV asiat)
- 26.10.2026 klo 9.30
- 9.11.2026 klo 9.30
- 16.11.2026 klo 9.30
- 23.11.2026 klo 9.30 (2.12.2026 AV asiat)
- 7.12.2026 klo 9.30
- 14.12.2026 klo 9.30

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 119 Hyvinvointialueen ajankohtaiskatsaus

Diaarinumero

VARHA/2018/00.01.03.02/2026

Selostus

Hyvinvointialuejohtaja Tarmo Martikaisen ajankohtaiskatsaus.

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus ehdottaa, että aluevaltuusto päättää merkitä hyvinvointialuejohtajan antaman ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 120 Aluevaltuuston asialistan hyväksyminen

Diaarinumero

VARHA/2020/00.02.01/2026

Selostus

Hyvinvointialuelain 43 §:n mukaan aluehallitus vastaa aluevaltuuston päätösten valmistelusta. Aluehallitukselle esitetään yksittäisten aluevaltuuston käsiteltäväksi vietävien asioiden lisäksi erikseen hyväksyttäväksi aluevaltuuston 29.4.2026 kokouksen asialista.

Ehdotus aluevaltuuston 29.4.2026 asialistaksi on seuraava:

- § Kokouksen avaaminen
- § Nimenhuuto ja ääniluettelon hyväksyminen
- § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- § Pöytäkirjan tarkastajat ja pöytäkirjan nähtävilläolo
- § Työjärjestyksen hyväksyminen
- § Muutos Länsi-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimukseen
- § Kansalliskielilautakunnan vuosikertomus 2025
- § Hyvinvointialuejohtajan lomauttaminen
- § Vastaus valtuustoaloitteeseen Varhan työntekijöiden yhdenvertaisesta kouluttautumismahdollisuudesta
- § Vastaus valtuustoaloitteeseen kansainvälisen rekrytoinnin vastuullisuuden varmistamisesta
- § Vastaus valtuustoaloitteeseen hoitotarvikejakelun keskittäminen sekä kotijakelun lisääminen Varhan alueella
- § Vastaus valtuustoaloitteeseen selkokielinen puhelinvaihte Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle
- § Vastaus valtuustoaloitteeseen Omaishoitajien palveluohjauksen vahvistaminen ja yhteistyön tiivistäminen kolmannen sektorin kanssa
- § Valtuutettujen aloitteet
- § Kokouksen päättäminen

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää hyväksyä edellä olevan aluevaltuuston 29.4.2026 asialistan täydennettynä niillä asioilla, jotka ovat esillä erikseen tämän päivän aluehallituksen esityslistalla.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

§ 121 Aluehallituksen otto-oikeuden käyttäminen

Diaarinumero

VARHA/279/00.02.01/2026

Valmistelija ja lisätietojen antaja

Lakimies Tomi Tarkiainen

Selostus

Hyvinvointialuelain 97 §:n mukaan aluehallitus, aluehallituksen puheenjohtaja ja hyvinvointialuejohtaja voivat ottaa aluehallituksen käsiteltäväksi asian, joka on hyvinvointialuelain nojalla siirretty aluehallituksen alaisen viranomaisen tai aluehallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen. Asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi oikaisuvaatimusajan kuluessa.

Aluehallitus on 25.3.2025 § 105 päättänyt, että aluehallitukselle tulee ilmoittaa tehdyistä päätöksistä ainoastaan seuraavissa asiaryhmissä:

- Aluehallituksen jaostojen ja tulosalueiden lautakuntien pöytäkirjat
- Toimivallan siirtoa koskevat päätökset
- Organisaatiorakenteen ja kustannuspaikkarakenteen muutokset
- Hankintapäätökset, mikäli hankinnan ennakoitu kokonaisarvo ylittää kansallisen kynnyksarvon, lukuun ottamatta potilas- ja asiakaskohtaisia hankintapäätöksiä, jotka on tehty potilas- tai asiakaskohtaisella perusteella
- Kiinteistöjen ja tilojen vuokralle antamista ja ottamista koskevat päätökset, mikäli päätöksen kohteena on vuosikustannuksiltaan vähintään 20.000 euron arvoinen sopimus
- Kiinteistöjen ja tilojen vuokralle antamista ja ottamista koskevat päätökset, mikäli päätöksen kohteena on määräaikainen sopimus yli 10 vuodeksi, sopimuksen arvosta riippumatta
- Kiinteän omaisuuden ostamista ja luovuttamista koskevat päätökset
- Yhtiön osakkeiden hankkimista ja myymistä koskevat päätökset
- Vahingonkorvauspäätökset, mikäli myönnetty korvaus ylittää 20.000 euroa
- Kehittämishankkeisiin sitoutuminen, mikäli hyvinvointialueen kustannukset tai vastuu ylittää 100.000 euroa
- Hyvinvointialuejohtajan, strategia- ja integraatiojohtajan, konsernipalveluiden tulosaluejohtajan ja tulosryhmäjohtajien tekemät valintapäätökset vakinaiseen virkasuhteeseen

- Paikalliset sopimukset
- Saatavien poistaminen

Muissa asiaryhmissä tehdyistä päätöksistä ei ilmoiteta aluehallitukselle.

Päätökset tuodaan päätösluetteloina aluehallitukselle tiedoksi aina seuraavaan aluehallituksen kokoukseen. Koska aluehallitus kokoontuu päättävään kokoukseen keskimäärin joka toinen viikko, aluehallituksen kokoukseen tiedoksi tuotavassa luettelossa osassa päätöksistä otto-oikeuden 14 päivän määräaika on saattanut kuluja umpeen jo ennen kokousta.

Päätökset lähetetään aluehallituksen puheenjohtajistolle sähköisesti viimeistään neljän päivän kuluessa päätöksen tekemisestä. Puheenjohtaja ja hyvinvointialuejohtaja voivat tarvittaessa päättää asian ottamisesta aluehallituksen käsiteltäväksi jo ennen aluehallituksen kokousta.

Hyvinvointialuelain 145 §:n mukaisesti hyvinvointialueen päätöspöytäkirjat pidetään yleisesti nähtävänä hyvinvointialueen verkkosivuilla osoitteessa <https://varha-julkaisu.triplancloud.fi> siltä osin kuin julkaisun on katsottu olevan tarpeellista eikä salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu.

Ilmoittamisvelvollisuuden rajaamisesta huolimatta aluehallituksella on otto-oikeus myös muissa kuin sille ilmoitetuissa päätöksissä, mikäli päätös on hyvinvointialuelain 97 §:n mukaan otto-oikeuden alainen.

Aluehallitukselle toimitetaan ohessa luettelot:

- viranhaltijapäätöksistä ajalta 18.3.-7.4.2026
- Tyks/sairaalapalvelulautakunnan päätöksistä 5.3.2026
- konserni- ja toimitilajaoston päätöksistä 10.3.2026
- pelastus- ja ensihoitopalvelulautakunnan päätöksistä 12.3.2026
- henkilöstöjaoston päätöksistä 12.3.2026

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus päättää, käyttääkö se otto-oikeutta liitteissä mainittuihin päätöksiin.

Päätös

Aluehallitus päätti, että se ei käytä otto-oikeutta edellä mainittuihin päätöksiin.

Liitteet

1. Viranhaltijapäätökset
2. Tyks/sairaalapalvelulautakunnan päätökset 5.3.2026
3. Konserni- ja toimitilajaoston päätökset 10.3.2026
4. Pelastus- ja ensihoitopalvelulautakunnan päätökset 12.3.2026
5. Henkilöstöjaoston päätökset 12.3.2026

§ 122 Tiedoksiantoasiat**Diaarinumero**

VARHA/280/00.02.01/2026

Selostus

Aluehallitukselle esitetään kokouksessa seuraavat tiedoksiannot ja selvitykset:

- Yhteistoimintaneuvottelujen tilannekatsaus
- Sisäisen tarkastuksen tilannekatsaus
- Pilvisiirtymän valmistelun tilannekatsaus ja eteneminen
- Sosiaalihuolto- ja lastensuojelulain mukaisten kotiin vietävien palveluiden ja tukiperhetoiminnan kilpailutus
- Tyks kantasairaalan alueen kahvila- ja ravintolapalveluiden kilpailutus

Hyvinvointialuejohtajan päätösehdotus

Aluehallitus merkitsee edellä mainitut selvitykset tiedokseen.

Kokouskäsittely

Merkittiin, että Janina Andersson ilmoitti esteellisyydestään (yhteisöjääviys) ja poistui kokouksesta Sosiaalihuolto- ja lastensuojelulain mukaisten kotiin vietävien palveluiden ja tukiperhetoiminnan kilpailutus asian käsittelyn ajaksi.

Merkittiin, että lisäksi käsiteltiin yta-sopimuksen valmistelutilannetta.

Päätös

Aluehallitus merkitsi annetut selvitykset tiedokseen.

MUUTOKSENHAKUOHJEET

A. MUUTOKSENHAKUKIELTO

Muutoksenhakukielto koskee seuraavia päätöksiä: 97, 98, 99, 101, 102, 103, 104, 105, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122 §

Hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta.

B. OIKAISUVAATIMUSOHJE

Oikaisuvaatimusohje koskee seuraavia päätöksiä: --- §

Oikaisuvaatimusoikeus

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä hyvinvointialueen jäsen.

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaisen kirjaamoon ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai,

oikaisuvaatimuksen saa tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Varsinais-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus.

Kirjaamon yhteystiedot:

Varsinais-Suomen hyvinvointialue, kirjaamo

Käyntiosoite: Kiinamylynkatu 4-8, Tyks U-sairaala (sisäänkäynti 3A), B-osa, 4. krs, 20520 Turku

Postiosoite: PL 52, 20521 Turku

Sähköpostiosoite: kirjaamo@varha.fi

Sähköinen asiointikanava: www.suomi.fi/viestit

Puhelinnumero: 02 313 5913

Faksinumero: 02 313 3613

Kirjaamon aukioloaika on arkisin klo 9.00-15.00

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava päätös, johon vaaditaan oikaisua, sekä se, millaista oikaisua vaaditaan ja millä perusteilla sitä vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero. Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

C.VALITUSOSOITUS

Valitusosoitus koskee seuraavia päätöksiä: 100, 106 §

Valitusoikeus

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta aluevalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen.

Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta aluevalituksin myös:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*),

Aluehallitus

13.4.2026

8/2026

- hyvinvointialueen jäsen sekä
- hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Valitusaika

Aluevalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa tiedoksisaannista.

Aluevalitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Aluevalituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- 1) päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä;
- 2) päätöksen tehnyt viranomaisella on ylittänyt toimivaltansa; tai
- 3) päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomaisella

Aluevalitus tehdään Turun hallinto-oikeudelle.

Postiosoite: PL 32, 20101 TURKU

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, Turku

Puhelinnumero: 029 56 42400, faksinumero: 029 56 42414

Sähköpostiosoite: turku.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Aluevalituksen muoto ja sisältö

Aluevalitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Aluevalituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Aluevalituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Aluevalituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Aluevalitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

D. HANKINTA-ASIAT, KANSALLISEN KYNNYSARVON YLITTÄVÄ

Kohdan D muutoksenhakuohje koskee seuraavia päätöksiä: --- §

Hankintayksikön tekemään päätökseen voi hakea muutosta tekemällä hankintaoikaisuvaatimuksen hankintayksikölle (I Oikaisuohje) ja/tai tekemällä valituksen markkinaoikeudelle (II Valitusosoitus markkinaoikeuteen). Molempien tekemiseen on aikaa 14

päivää tiedoksisaannista.

I Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) 132 - 135 §:n mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen toimitusosoitteen aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Tiedoksianto sähköisesti

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö

Aluehallitus

13.4.2026

8/2026

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

Toimitusosoite

Hankintaoikaisu osoitetaan päätöksentekijälle ja toimitetaan osoitteella:

Varsinais-Suomen hyvinvointialue, kirjaamo

Käyntiosoite: Kiinamyllynkatu 4-8, Tyks U-sairaala (sisäänkäynti 3A), B-osa, 4. krs, 20520 Turku

Postiosoite: PL 52, 20521 Turku

Sähköpostiosoite: kirjaamo@varha.fi

Sähköinen asiointikanava: www.suomi.fi/viestit

Puhelinnumero: 02 313 5913

Faksinumero: 02 313 3613

Kirjaamon aukioloaika on arkisin klo 9.00-15.00

II Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos:

- 1) asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai

2) siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos:

- 1) asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
- 2) siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituskielto

Markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta hyvinvointialueesta annetun lain eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa

hankintalain 146 §:n mukaisesti.

Valitusaika ja sen alkaminen

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Tiedoksianto sähköisesti

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Poikkeukset säännönmukaisesta valitusajasta

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa. Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valitusaika suoramarkintaa ja sopimusmuutoksia koskevissa päätöksissä

Suoramarkintaa koskeva ilmoitus

Jos hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suoramarkintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Jälki-ilmoitus suoramarkinnasta

Jos hankintayksikkö on julkaissut suora-hankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suora-hankintaa koskevaa ilmoitusta, suora-hankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suora-hankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

Ei suora-hankintaa koskevaa ilmoitusta eikä jälki-ilmoitusta

Jos hankintayksikkö ei ole julkaissut suora-hankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suora-hankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusta koskeva ilmoitus

Jos hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus

Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelinnumero: 029 56 43300, faksinumero: 029 56 43314

Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

E. HANKINTA-ASIAT, KANSALLISEN KYNNYSARVON ALITTAVA

Kohdan E muutoksenhakuohje koskee seuraavia päätöksiä: --- §

Oikaisuohje

Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa tehtyyn hyvinvointialueen viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 133 §:ssä tarkoitetun vaatimuksen hankinto-oikaisusta tai hyvinvointialueesta annetun lain 139 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen.

Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Hyvinvointialueesta annetun lain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä hyvinvointialueen jäsen. Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Hankinto-oikaisun tekoaika

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen toimitusosoitteen aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Tiedoksianto sähköisesti

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä asianosaisen katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaanitodistukseen merkittynä aikana.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on pantu nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolle.

Toimitusosoite

Kirjaamon yhteystiedot:

Varsinais-Suomen hyvinvointialue, kirjaamo

Käyntiosoite: Kiinamyllynkatu 4-8, Tyks U-sairaala (sisäänkäynti 3A), B-osa, 4. krs, 20520 Turku

Postiosoite: PL 52, 20521 Turku

Sähköpostiosoite: kirjaamo@varha.fi

Puhelinnumero: 02 313 5913

Faksinumero: 02 313 3613

Kirjaamon aukioloaika on arkisin klo 9.00-15.00